Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 35 (1785) ♦ Вівторок, 24 лютого 1998 року ♦ Ціна договірна

ЗЕМЛЯ – ТОВАР. Спекулянтові – навар

Щоб краще жити, треба змінити економічну політику. А для цього необхідно змінити владу, —наголошував Олександр Мороз під час перебування робочої групи Верховної Ради України у Полтавській і Харківській областях.

Перша зустріч робочої групи відбулася у Решетилівці. Сотні людей очікували Олександра Мороза і осіб, що його супроводжували, біля районного Будинку культури, а в самому приміщенні, розрахованому на 450 місць, зібралося вдвічі більше народу. Проходи між рядами полтавці зайняли так тісно, що телеоператори були позбавлені будь-якого маневру у відеозйомці. Все це свідчило про зростаючу активність громадян напередодні виборів.

(Закінчення на 2-й стор.).

Такий «непіддатливий» закон...

У комітетах Верховної Ради

Комітет з питань правової політики і судово-правової реформи завершив доопрацювання закону про політичні партії. Його уже двічі виносили на розгляд сесії. Під час першого читання закон прийнято за основу. Однак ще є принципові «камені спотикання».

Один з них — (стаття 11) щодо порядку реєстрації політичних партій. Частина депутатів вважає, що реєструвати їх має Міністерство юстиції. Інші наполягають — ні, це мусить робити Центральна виборча комісія. Обидві сторони дійти згоди не можуть (чи не хочуть). Які аргументи «за» і «проти»?

(Закінчення на 2-й стор.).

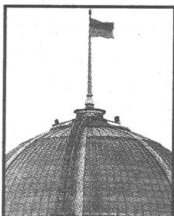
ПОДАЙТЕ медику на шприц та скальпель

Українці останнім часом стали хворіти частіше: щороку МОЗ реєструє 100 тисяч нових випадків онкозахворювань та 1,4 мільйона — серцево-судинних. Небезпечно швидкими темпами поширюються інфекційні хвороби, зокрема туберкульоз. Водночас з державного бюджету України потреби охорони здоров'я торік профінансували тільки на 40 відсотків. Тож не дивно, що, збираючись нині до лікарні, пацієнт несе з собою не лише ліки, а й бинти та вату, шприци, білизну, посуд, харчі. Добровільно-примусові компенсації, повсюдно запроваджені в стаціонарах, йдуть на погашення заборгованості лікарень перед аптеками, комунальними службами і аж ніяк не впливають на якість лікування.

Матеріал про проблеми медичної служби читайте на 4-й стор.

Їхній досвід нам ближчий

Заступник Голови Верховної Ради України Віктор Мусіяка прийняв Надзвичайного і Повноважного Посла Королівства Нідерландів в Україні Онно Хаттінга Ван'т Санта.

Віктор Мусіяка, маючи на увазі недавнє призначення Онно Хаттінга Ван'т Санта главою дипломатичної місії Нідерландів, зазначив, що «з новими людьми, котрі входять до політичного життя нашої країни, з'являються нові ідеї та імпульси».

Посла Нідерландів цікавили і політичні, і правові питання. Віктор Мусіяка вважає, що Нідерланди багато в чому допомогли нашим депутатам під час підготовки Цивільного кодексу.

Віктор Мусіяка підкреслив, що Верховна Рада під час розроблення українських законів зупинилася на європейській правовій системі.

Надзвичайні події під час перебування в Дніпропетровську Леоніда Кучми

О сьомій годині сорок хвилин озброєний взвод у чорних масках і бронежилетах, зі штик-ножами та автоматами в руках несподівано захопив двоповерхову споруду контори агрофірми «Наукова». Повсюди виставили пости. Шокованим і беззахисним працівникам та відвідувачам заборонили навіть рухатися в приміщенні. Зрозуміти, що відбувається, спочатку мало хто й міг. П'ятеро у цивільному, нічого нікому не пояснюючи, заходилися здійснювати обшуки в кількох кабінетах. А над усе домагалися, щоб їм відчинили кабінет генерального директора «Наукової».

Ці події розгорталися в день прибуття на Дніпропетровщину Президента України Леоніда Кучми. На жаль, ми позбавлені можливості вичерпно поінформувати своїх читачів про це. Великої таємниці не становить, чому і кому не подобається газета Верховної Ради. Одначе власкору «ГУ» не довелося залишитися осторонь. У зв'язку з «дотичними» подіями.

(Закінчення на 2-й стор.).

P.S.

○ Український уряд прийняв рішення добудувати крейсер «Адмірал флоту Лобов» і залишити його в Україні.

○ В Іллічівську Одеської області відкрито один з найпотужніших у країні елеваторний комплекс (2,5 млн. тонн зерна на рік).

У номер

Як кількість перевести в якість

Саме так можна визначити тему дискусії, що розгорнулася під час зустрічі заступника Голови Верховної Ради Віктора Мусіяки із представниками Фонду Конрада Аденауера на чолі з депутатом Бундестагу, представником фракції ХДС/ХСС Фрідбертом Пфлюгером. Віктор Мусіяка зазначив, що «діяльність фонду в Україні має певні позитивні результати і надає можливість у складні передвиборні часи уникнути багатьох помилок». Адже є можливість використати величезний досвід Німеччини.

Фрідберт Пфлюгер наголосив, що в його країні усвідомлюють важливість ролі України у системі європейської безпеки. На його думку, якщо Україна буде міцнішати, то це вплине на україно-російські відносини і позначиться на відносинах між Росією та Європою. А мета нинішнього візиту — ознайомитися з передвиборною ситуацією в Україні.

Віктор Мусіяка розповів про перспективи та розподіл сил на майбутніх парламентських виборах. І зробив основний акцент на ролі центристських партій, зокрема християнських. Саме це цікавило пана Пфлюгера як представника Християнсько-демократичного союзу.

Проте під час зустрічі з'ясувалося, що розуміння центризму в нас та в Німеччині дещо різне. Як зауважив Віктор Мусіяка, подеколи самі партії не усвідомлюють своєї природи. Але сторони дійшли згоди в тому, що центризм — це демократія, ринкові цінності, правова держава і прагнення до інтеграції у європейські структури.

Земля — товар.
Спекулянтові — навар

(Початок на 1-й стор.).

Перше запитання після виступу Олександра Мороза прозвучало несподівано: чи буде відновлена пряма трансляція засідань Верховної Ради, бо з державних телепрограм чути одне: Президент дбає, уряд дбає, партія влади дбає, а народ — страждає.

— Припинення трансляції є грубим порушенням закону, і за це треба відповідати, — сказав Голова парламенту.

Під час зустрічей з решетилівцями та громадськістю Зміївського району на Харківщині Голова Верховної Ради Олександр Мороз поділився своїм баченням розвитку нашої держави і реалізацією тих сподівань, якими люди сьогодні переймаються.

Коли на сесії Верховної Ради критикують уряд за те, що він досі не подав на розгляд програми своєї діяльності, то депутати помиляються. Така програма є. Це меморандум, підписаний Міжнародним валютним фондом і урядом восени минулого року. Ось його засади: лібералізація економічних зв'язків, вільні ціни, скорочення соціальних витрат, зростання комунальних платежів, скорочення витрат на освіту і охорону здоров'я, ліквідація пільг, збільшення пенсійного віку, продаж землі, обвальна приватизація. І цю програму реалізують. Вона й довела країну до нинішнього стану. Це шлях до колонії або напівколонії.

У цьому плані характерний приклад з українським зерновим комбайном «Лан», випуск якого освоюють в Олександрії. Коли виникла проблема двигуна, нічого кращого не знайшли, як купувати його в німців, але самі німці підказали, що найкращі у світі дизельні двигуни випускали для бойових машин у Токмаку — на заводі, де працювали 10 тисяч робітників і який зараз стоїть.

Відчутного удару економіці завдав уряд, наділений надзвичайними повноваженнями на чолі з тодішнім прем'єром Леонідом Кучмою. Уряд видавав декрети і виконував їх, чого досі не було у світі. Прийняття декретів спотворило правове поле України так, що вже чотири роки його «вирівнюють», а щоб зовсім вирівняти, потрібно ще не менше часу. Було спотворено земельне законодавство, пенсійне, систему соціального захисту, оплату праці. Потяг до таких «декретів», але вже на іншому рівні, не пропав і понині.

Тепер найбільше дискусій точиться навколо землі: перетворювати її на товар чи ні? Зовні привабливо — людина одержує свій пай, документ-сертифікат і до нього землю в натурі. Потім передає цей пай в оренду колективному господарству, одержуючи за це частину врожаю. Але таким чином змінюється юридичний статус землі: державна власність стає приватно-орендною. Приватно-орендні підприємства легко можуть стати здобиччю земельних спекулянтів найкоротшим шляхом — їхнє банкрутство за борги. Опираючись на указ Президента, на село натискують щосили: розпайовуйте землю. І в Зміївському районі з 18 господарств уже змінили форму власності 13.

Чотирнадцятою статтею Конституції право на землю визначає тільки закон. Указ Президента — не закон, постанова Кабміну — не закон, розпорядження Держкомзему — не закон. У всьому світі йдуть до концентрації виробництва, в Україні його хочуть розпорошити.

— Доти, доки я буду Головою Верховної Ради, — запевнив Олександр Мороз, — я не дозволю продавати землю. Ми втрачаємо село, втрачаємо державу.

У 1993 році декретом Кабміну було зупинено 19 і 64 статті Закону про пенсійне забезпечення. Вони стосувалися індексацій пенсій у зв'язку з інфляцією та диференціацією пенсій залежно від трудового стажу і внеску. Мовляв, цей захід тимчасовий, до стабілізації економіки. Стабілізація відкладається рік у рік, а пенсіонерів категорично не влаштовує: по-перше, малі пенсії, по-друге, їх просто нема, по-третє, невчасна виплата.

Верховна Рада відкинула горезвісний декрет, подолала вето Президента і прийняла закон про пенсії та мінімальну зарплату. У відповідь не хвиля, а дев'ятий вал: популізм! Чому? А тому, що це йде всупереч постановам міжнародного фінансового капіталу.

— У нас є всі можливості, — наголошував О. Мороз, —щоб створити нормальне життя для чесних людей. Для цього треба міняти економічну політику, а щоб змінити політику, треба поміняти владу.

Григорій ГРИНЬ, Анатолій КАРАСЕНКО, Микола КОСИЙ.
Полтава — Харків.

День відкритого листа

відбудеться **27 лютого ц. р. з 16 до 19 години** в кореспондентському пункті «Голосу України» в Хмельницькому за адресою: вул. Проскурівська,49, кв.1.

На день відкритого листа ми запрошуємо народних депутатів України від Хмельниччини, голів міських і районних рад та райадміністрацій, начальників управлінь і відділів облдержадміністрації, колег з місцевих газет, радіо та телебачення. Під час проведення акції працюватиме «гаряча лінія» (тел.72-06-53), завдяки чому всі її учасники матимуть змогу розповісти про вжиті вже заходи за листами читачів, відповісти на запитання.

Отже, шановні хмельниччани, до зустрічі на дні відкритого листа, після якого, до речі, хід реалізації порушених на ньому проблем «Голос України» візьме на контроль.

Редколегія «Голосу України»

У комітетах Верховної Ради

Такий «непіддатливий» закон...

(Початок на 1-й стор.).

Спірною залишається також стаття 15, де йдеться про державне фінансування політичних партій. Частина депутатів (саме ті, хто відстоює право реєстрації за Мін'юстом) наполягає на вилученні цієї статті з проекту закону. Тоді як їхні опоненти по статті 11 і тут займають протилежну позицію. Лунають голоси про можливість негласного «підгодовування» партій, які підтримують політику уряду, що ставитиме опозиційні у невигідне становище. Інші заперечують: йдеться лише про фінансування з держбюджету на забезпечення статутної діяльності партій, котрі подолали 3-відсотковий поріг на виборах у загальнонаціональному виборчому окрузі. На це може бути витрачено соту частку одного відсотка держбюджету. Тож, мовляв, зловживань не повинно бути. Але як це робиться насправді — вже надивилися...

З цими двома спірними питаннями безпосередньо пов'язане і третє: хто має виносити остаточне рішення про припинення діяльності політичних партій? Уже відпрацьована позиція, зокрема — Голови Верховної Ради Олександра Мороза, авторів законопроекту: таке рішення може приймати лише суд у першій інстанції. У такому разі партії матимуть юридичну підставу оскаржувати рішення суду у вищій інстанції. А якщо право припинення діяльності партій надати Верховному судові України, як пропонують декотрі, тоді навіч — ущемлення конституційних прав громадян.

Чи є можливість прийняти закон про партії ще нинішнім складом Верховної Ради? Це було б дуже бажано і, безперечно, сприяло б структуруванню нашого суспільства і спрямуванню діяльності політичних партій у певне законодавче русло.

Іван ДМИТРЕНКО.

Надзвичайні події
під час перебування в Дніпропетровську Леоніда Кучми

(Початок на 1-й стор.).

Тут треба все пояснити. Агрофірма «Наукова» потрапила під пильний приціл через нескінченні пошуки компромату на колишнього Прем'єр-міністра, а нині лідера опозиційної «Громади» Павла Лазаренка. Тепер, зокрема, фірму підозрюють у перерахуванні значних сум нібито на зарубіжні валютні рахунки Павла Івановича. Генеральний директор фірми Микола Агафонов рішуче заперечує, що таке було. Та й щойно завершила перевірку уже двадцять восьма комісія. Як і всі попередні, вона ніякої крамоли не виявила. То в чому ж річ?

Підсумок акції такий: п'ятьом чоловікам надавалася медична допомога. Якщо хтось справді хотів підготувати «подарунок» Президенту України з нагоди його приїзду до Дніпропетровська, як це розціню тут багато хто, то навіч вийшов такий «подарунок», за який Леонід Данилович не може подякувати.

За годину біля контори зібралося понад шістсот обурених працівників «Наукової». Вони вимагали ясності, за що кривдять колектив? «Десанту» в масках довелося, по суті, ганебно проситися, щоб відпустили з миром.

І виник мітинг, учасники якого зажадали наступного ж дня скликати збори і запросити на них Президента. Нехай Леонід Данилович особисто розповість, що ж воно в нашій державі коїться? Чому їх колектив, який зумів звестися на ноги, з усіх сил намагаються затоптати? Комусь мало того, що поруч у місті зупиняються заводи і бідують робітники? Чи якщо генеральний директор агрофірми Микола Агафонов спромігся створити унікальне сільгосппідприємство і тепер балотується кандидатом у народні депутати України, то його здібності відроджувача національного виробництва — загроза для якогось зовсім іншого курсу реформ в Україні?

Наступного дня ні Президент, ні голова облдержадміністрації Віктор Забара, якого теж запрошували, в агрофірмі, ясна річ, не з'явилися. Однак подальші події дають підстави робити висновок, що Леоніда Кучму в повному обсязі й об'єктивно не поінформували про ситуацію в області, зокрема в агрофірмі «Наукова». Інакше Президент не назвав би свавіллям те, що трапилося далі.

А трапилося те, що трудівники «Наукової» вирішили активно захищати свою гідність. Вони сіли в автобуси й у супроводі майже ста вантажних автомашин та ста п'ятидесяти тракторів самі вирушили до Дніпропетровська, щоб зустрітися з керівництвом області й Президентом України. Підготували письмове звернення до Леоніда Даниловича. За «Південмашем» на широкій вулиці Робочій міліція зупинила колону. На вимогу пропустити суто мирну демонстрацію стражі порядку відповіли категоричним «ні». І цим спровокували блокування руху громадського транспорту.

Протистояння тривало кілька годин. Зрозуміло, що зібралося чимало громадян. Загроза соціального вибуху витала в повітрі як цілком ймовірна, але небажана розв'язка. Люди явно на межі відчаю. Треба було бачити керівників міського й обласних управлінь МВС та СБУ, щоб усвідомити, як нелегко їм було не дати ситуації вийти з-під контролю. Хоча насамперед маємо подякувати організаторам акції, бо вони самі вгамовували пристрасті своїх людей, утримували їх від фатальних дій. Але й продовжували наполягати, щоб колону або пропустили до приміщення облдержадміністрації, де за якусь годину Президент мав проводити нараду, або запросили сюди, на Робочу, Леоніда Даниловича й керівників області.

Нарешті глава облдержадміністрації Віктор Забара тимчасово облишив супроводжувати Президента й прибув на перекриту вулицю. Відразу зустрітися з людьми не ризикнув. Чоловік п'ятдесят було запрошено на переговори з Віктором Миколайовичем до Палацу машинобудівників. Що сталося далі, трудівники «Наукової», схоже, сприйняли з розчаруванням. Забарі вдалося домовитися з «ініціативною групою». Не можу сказати, що Віктор Миколайович цілком сприйняв вимоги «повсталої» агрофірми, але він пообіцяв, по-перше, з'ясувати всі обставини «нальоту» автоматників, щоб дати належну правову оцінку, а, по-друге, дав слово найближчими днями зустрітися з колективом «Наукової». Аби нарешті збагнути, чому з нею безцеремонно розправляються.

Підсумовуючи, треба сказати: трудівники «Наукової» вимушені були повірити Віктору Забарі. Багато хто вважає, що даремно. Що навпаки, слідом буде розправа. Та оскільки кореспонденту «ГУ» в даному випадку не відмовили стати свідком і акції протесту, і переговорів із Забарою, то від себе скажу: Віктор Миколайович явно старався, щоб перебування Президента України в Дніпропетровську не «ознаменувалося» ще надзвичайнішою подією, і взяв на себе дуже велику відповідальність. Тепер, за місяць до виборів, соціально-політична ситуація в регіоні багато в чому залежатиме від того, зрозуміє він чи ні, що нинішній курс виконавчої влади в Україні все більше не влаштовує зубожілий народ. Що вона, виконавча влада, в боротьбі з парламентаризмом в Україні та з опозицією в особі «Громади» явно перейшла всі допустимі межі й може втратити грунт під ногами. Що боротьба з трудовими колективами, які вміють працювати, приречена на поразку.

Виконавча влада в Дніпропетровську в своїй незграбній запопадливості наштовхнулася на обурення людей.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

Пройде диктатура — диктатори знайдуться

Точка зору

На тлі розмов про можливість диктатури в Україні в тій чи іншій формі, що останнім часом значно почастішали, як на мене, відбувається найстрашніше: люди не усвідомлюють суть сказаного. Бо, по-перше, не дуже вірять, що диктатура в нас можлива і що вона може початися саме так. По-друге, що навколишній світ змириться зі встановленням авторитарного режиму в такій великій європейській державі, як Україна, адже, мовляв, усі відводять їй таку величезну роль і в побудові нової колективної системи безпеки, і в налагодженні політико-економічних мостів між Сходом і Заходом. Зрештою, якось не віриться, що в сьогоднішній українській політичній еліті, особливо в структурах виконавчої влади та припрезидентського апарату, є люди, здатні до диктаторства. І, звісна річ, найбільше сумнівів щодо особистих якостей диктатора викликає сама постать вірогідного кандидата — глави держави, Президента, який на словах переробив гори справ, котрі в практичному підсумку народили «мишу» конкретних позитивних результатів. І в реформуванні економіки, і в боротьбі зі злочинністю та корупцією, і в розбудові демократичного цивілізованого суспільства.

Підстав для скепсису, звичайно, чимало. Проте немало і підступних моментів, які сьогодні вже цілком реально загрожують нормальному розвиткові держави. Йдеться, як ви розумієте, про демократичний вибір.

Насамперед тому, що соціально-економічна ситуація в державі, значне погіршення матеріального становища переважної більшості населення привели майже до критичної межі ступінь морально-психологічної дезінтеграції українського суспільства. Постійні нестатки, перманентна невизначеність держави у внутрішніх і зовнішніх орієнтирах, розгул злочинності за майже нульового рівня довіри до правоохоронних органів хочеш-не хочеш, а породжують у суспільній думці, в масовій свідомості прагнення наведення порядку твердою рукою, якщо така знайдеться. Людська апатія і втома — то найкраще тло, яким повсюди користувалися у своїх інтересах новоявлені диктатори. Згадайте класичні приклади Німеччини чи Італії в 20–30-х роках або ситуацію в Чілі на початку сімдесятих.

Там соціальна й економічна нестабільність породжували спочатку мляві спроби обмежувати демократичні засади. І тільки переконавшися, що обмеження демократії люди пробачають заради достатку і порядку, кандидати в диктатори переходили до шаленої дискредитації парламентаризму, тиску на свободу слова і вільне поширення інформації, до спроб подолати кримінальний терор політичним терором. А вже на останньому етапі розганяли парламенти, не допускали нових виборів, фізично знищували опонентів тощо.

Тож проаналізуйте сьогоднішні події в Україні. Про тотальну дискредитацію ідей парламентаризму годі й говорити. Захопивши контроль над державними засобами масової інформації, особливо над найдоступнішими —радіо і телебаченням, різними способами і методами розколовши депутатський корпус, виконавча влада і президентські структури зробили все, щоб «засвітити» саме Верховну Раду як «головного ворога» і найбільшу причину негараздів українського народу. Технологія процесу доволі проста: стверджувати за будь-якої можливості, що Президент і виконавці «хочуть», а от законодавці «не дають».

Відомі й наступні кроки. Передбачаючи поразку на парламентських виборах, зробити все, щоб їх не допустити. Звідси й уся ця метушня навколо закону про вибори. Новоявленим «рятівникам нації», звичайно, не потрібні ні сильний парламент, ні структуроване суспільство, різні інтереси якого представляють сильні парламентські партії.

В Україні, як бачимо, почали традиційно — з незаконного і неконституційного обмеження прав місцевого самоврядування у Криму з Севастополем і Ялтою, і в Києві, а також з дискредитації депутатського корпусу місцевого рівня, знявши з нього депутатську недоторканність. І почали відловлювати кримських бандитів з мандатами так активно, нібито до цього не знали, хто пішов у депутати і чим займається насправді і нібито у виконавчих структурах і в правоохоронних органах сидять тільки святі і кришталево чесні.

Наслідки «наведення порядку» поки що заспокійливі — ялтинці, яким разом із призначенням нового мера виплатили соціальну заборгованість, мовчать. Не чути протестів проти зриву всенародного обрання київського та севастопольського міських голів, а кримчани тільки радіють арештам тих, хто досі поводив себе як безкарні «господарі життя», — тож можна продовжувати. Аби тільки вірнопіддані законники, нехай і затинаючись та плутаючись в аргументації, пояснювали, що Президент як гарант Конституції має право наводити порядок. Він і наводить. А всі чомусь забувають поцікавитися, що він робив три роки до цього і чому схаменувся тільки перед парламентськими виборами...

Відомий та очевидний і теоретичний супровід «підтримання конституційного ладу». До традиційних внутрішніх ворогів — лівих та мафії — приєднався зовнішній — чомусь почали говорити про масонів. Все, картина завершується: Україна — в зовнішній і внутрішній облозі, а отже, рятівникам треба діяти.

І в цій ситуації громадянам України навряд чи варто сподіватися на зовнішній тиск на владу заради забезпечення внутрішньої демократії. По-перше, Заходові не потрібні нові Югославія чи Албанія на українських теренах. Незважаючи на те, що звідти вже вивезли ядерну зброю. По-друге, і західним, і східним інвесторам, які ще не відмовилися від ідеї вкласти гроші в Україну, звісно, потрібна стабільність. Їм краще мати справи з кимось одним, аніж потерпати від політичних ризиків. Цинічно, звичайно, щодо рядових громадян, але коли цинізм не відступав перед економічною вигодою.

І нарешті, по-перше, сьогодні в українській виконавчій владі й оточенні Президента, схоже, перемагає «проросійська партія». Не дочекавшись західної допомоги і маючи потребу в грошах на вибори, приховані «інтегратори» звернулися на Схід. І навряд чи треба сподіватися, що «демократичному Єльцину» не потрібний «авторитарний Кучма». А з білоруським Лукашенком —усе в порядку. Для Кремля головне — відродити «Велику Росію». І підтримка проросійськи налаштованих сил в Україні — то тільки один із додаткових заходів, бо гарантує і збереження військово-морських баз у Криму, і захоплення за безцінь українських народногосподарських об'єктів, стратегічно важливих і для Києва, і для Москви. Недаремно у Москві вже пошепки розповідають байку про майбутній десант російських капіталістів в Україну орієнтовно наприкінці лютого: одного з націлених на українську нафтогазову інфраструктуру запитали: «Чому ви їдете в Україну?» А він відповів: «А ви фільм «Щелепи» бачили?..»

До того ж Україна сьогодні через неузгодженість дій різних гілок влади ніби провокує західні демократичні інституції на ізоляціоністські кроки. Чого тільки варта спроба викинути українську делегацію з Парламентської асамблеї Ради Європи через невиконання зобов'язань щодо заборони смертної кари. «Зависає» ця проблема і сьогодні. І можна тільки передбачити реакцію РЄ вже влітку цього року, якщо в Україні в обхід Європейської хартії про місцеве самоврядування будуть зірвані вибори в Києві та Севастополі. Або Л. Кучма дотримає своїх обіцянок щодо майбутнього парламенту, який, на його думку, «змінить курс на 180 градусів...»

І саме тут доречно згадати і політичне реноме нашого Президента. Стосовно його схильності до демократії і починаючи з часу сходження на владний Олімп, з посади ще прем'єр-міністра. Так, словесна демократична риторика завжди була модним флером для кроків цього політика. Але, з другого боку, в практичній діяльності Л. Кучма майже з маніакальною впертістю, гідною іншого застосування, завжди вимагав надзвичайних повноважень, більших прав і особливих важелів управління. Найбільшу активність він розвивав тоді, коли вимагав для себе режиму «надзвичайки». І це в його активі — і період декретотворчості часів прем'єрства, і Конституційний договір часів президентства, і «зацікавленість» досвідом Піночета перед візитом до Латинської Америки...

Звичайно, скептики можуть заперечити: мовляв, і що з того виходило, коли Л. Кучма отримував бажане? Згодний: завжди практичний пшик. Проте сьогодні змінилася ситуація. Країну доведено до межі політичної та економічної інтеграції, і в бій за українське майно пішли великі капітали. І саме з Росії, де дипломатичні церемонії визначаються критеріями слона в посудній лавці. І населенню України, схоже, вже все одно, хто прийде і дасть роботу, почне платити зарплати, пенсії...

До того ж навряд чи треба зважати на політичну невиразність і нерішучість постаті, яку намічають у диктатори. Навколо неї завжди знайдуться і рішучіші, і активніші. Для того, кого вони використовують як ширму, такий поворот у долі — звичайно, трагедія. І Л. Кучма, гадаю, тут — не виняток. Але Україні від того не стане ні краще, ні легше. Це по-перше. По-друге, а що як не ширма, і не трагедія?..

Володимир СКАЧКО.

Ще не вмерла Козацька Мати, або Зловживання гостинністю

Цими днями один бос у кепці, якого ще називають мером Москви, прибув до українського міста Севастополя зі своєю, московською міркою. Щось там поміряв і виголосив результат:

— А Севастополь — таки російське місто!

Не вперше він приїздить, і не вперше українці чують від нього цю побрехеньку. Воно й нині можна було б з ввічливості до гостя разом з ним пошкірити зуби над його дотепом. Але коли дотеп давній, розказано його вдесяте, то виникає підозра: а чи є в гостя почуття гумору? Адже скільки не говори, місто стоїть на українському терені і, як би не силкувалися московські політики, не посунеться в бік Росії й на сантиметр.

І все ж Юрій «Длінноручкий» знає, для чого все це каже. Своїм давнім «дотепом» він гуртує однодумців не тільки в Москві. Один з них — Бахарєв — недавнім виступом у кримському парламенті пішов ще далі від свого чолового: він «похоронив»» українську мову, українську націю і саму Україну. І світлу пам'ять Тараса Шевченка, цього святого і мученика України, образив нерозумним словом.

Очевидно, оці дії і називаються «дружбою народів».

Але гнівить не тільки це. Чому політичне хуліганство завжди залишається без покарання? Чому воно взагалі можливе? Чому наша влада дозволяє політикам з Москви безкарно «плювати» у вічі українському народові в його ж таки господі?

Попроситися до чужої хати переночувати, розвішати біля печі свої онучі, а потім заявити господареві, що його оселя — навіть зовсім і не його, і на доказ своєї правоти показати на власні онучі? Але нам, в Україні, чужі онучі для чого? Невже ми й досі, після шести років незалежності, не здатні створити такі закони, які позбавили б чиновника-українофоба можливості відвідувати нашу державу і знущатися з наших святинь?

Якщо Українська держава здатна по-справжньому функціонувати, то кожний політичний хуліган на її терені, — як свій, так і зайда, котрий ображає гідність народу, держави та їх символи, має бути відповідно покараний. А якщо наша держава ще не навчилася цього, то давайте 29 березня посприяємо цьому навчанню. Берімо до уваги головне: Україна тільки тоді стане благополучною державою, коли нарешті підведеться із зарубіжної підстилки, на якій її гвалтують оті, в кепках і без.

Колись, дуже давно, життєві негаразди аж надто сильно притисли Богдана Хмеля. І коли вже несила було терпіти, він вихопив з піхов шаблю і з вигуком «Ще не вмерла Козацька Мати!» кинувся на ворога. І, як знаємо, переміг.

Панове й товариші, для того, аби Козацька Мати й далі жила, маємо хоча б зрідка виймати з піхов свій зледачілий розум і з його допомогою гідно захищати державу від тих, котрі розвішують онучі в нашій хаті.

Борис СИДОРЕНКО.

Мал. Анатолія АНДРЄЄВА.

Авантюризм місцевого масштабу

МЗС України розцінює заяву мера Москви Юрія Лужкова про необхідність повернення Севастополя під юрисдикцію Росії як «спробу керівника місцевого масштабу набути авторитету загальнонаціонального політичного діяча за рахунок гри на псевдопатріотичних почуттях певного прошарку населення Росії». У заяві МЗС, переданій до агентства «Інтерфакс-Україна», зазначається: «в Україні, як і в Росії, поміркованні політики розуміють, що сьогодні немає альтернативи курсу на партнерство між країнами». «Ці відносини базуються на засадах рівноправності, добросусідства, взаємної поваги суверенітету та територіальної цілісності», — йдеться в ноті.

З зв'язку з цим МЗС вважає, що «будь-які спроби створити штучні перешкоди подальшому розвитку україно-російського співробітництва — не лише ознака політичної недалекоглядності, а й небезпечна авантюра».

Правила визначено: за межі — зась!

20 лютого Центральна виборча комісія розглянула низку питань, що регламентують роботу виборчих комісій, визначають порядок виготовлення документів до виборів, повноваження кандидатів у депутати, підстави для вилучення їх із зареєстрованих списків та ряд інших.

Для контролю громадськості за доходною частиною виборчих фондів партій (блоків) та кандидатів у депутати встановлено порядок та форму оприлюднення відомостей щодо цього. Термін — до 27 березня. Відомості про доходну частину виборчих фондів партій (блоків) за рахунок кошторису витрат ЦВК мають бути оприлюднені через газети «Голос України» та «Урядовий кур'єр». Кандидати в депутати повинні відзвітувати через засоби масової інформації на місцях.

Новинкою порівняно з попередніми виборами є прийняття ЦВК постанови про порядок надання згоди на притягнення кандидатів у народні депутати до кримінальної відповідальності, їх арешт або застосування заходів адміністративного стягнення, що накладаються у судовому порядку. Визначено, що підставою для розгляду ЦВК питання щодо надання такої згоди є подання Генерального прокурора України. Причому таке подання вноситься до пред'явлення кандидатові в депутати обвинувачення або надання санкції на арешт. Про внесення подання негайно повідомляється кандидатові у депутати. Наголошено — подання має містити конкретні факти і докази. Без цього ЦВК у тижневий термін повідомляє про це Генеральну прокуратуру (для надання аргументів або відкликання подання). У разі прийняття подання Центрвиборчком має розглянути його у місячний термін.

Іван ДМИТРЕНКО.

Коментар юридичного відділу «Голосу України

Ухвалена Центрвиборчкомом постанова «Про порядок надання згоди на притягнення кандидатів у народні депутати України до кримінальної відповідальності, їх арешт або застосування заходів адміністративного стягнення, що накладаються в судовому порядку», викликає подив.

По-перше, відповідно до ч. 1 ст. 10 закону «Про Центральну виборчу комісію» основною організаційною формою діяльності ЦВК є її засідання, на яких «може бути розглянуто будь-яке питання, яке відповідно до цього та інших законів України належить до компетенції комісії». Підкреслюємо, що жодний закон України (саме це і підтверджується в преамбулі постанови ЦВК) не відносить до повноважень комісії вирішення питань про притягнення до кримінальної або адміністративної відповідальності в судовому порядку кандидата у народні депутати України.

ЦВК взяла до уваги встановлений законом «Про статус народного депутата України» порядок одержання згоди на притягнення депутата до відповідальності. Наскільки ЦВК взяла до уваги цей порядок, можна зрозуміти, якщо зіставити існуючий порядок притягнення до відповідальності народних депутатів України з тим, який пропонує ЦВК для кандидатів у народні депутати. Зокрема, ЦВК вважає, що підставою для розгляду питання про притягнення до відповідальності є тільки подання Генерального прокурора України. Але законом передбачено, що Генеральний прокурор тільки підтримує клопотання (подання) органів попереднього слідства, а не порушує саме клопотання. Тому уявляється, що ЦВК, прийнявши цю постанову, некоректно повела себе відносно Генеральної прокуратури України, поставивши її перед фактом про те, що вона повинна здійснювати дещо не властиві їй функції.

Далі, відносно клопотань судових органів про притягнення народного депутата України до відповідальності, — таку підтримку клопотанням надає Голова Верховної Ради України, а його, до речі, взагалі усунуто ЦВК від вирішення питань, про які йдеться. Це по-друге.

А по-третє, постанова ЦВК складена таким чином, що вона, в певних питаннях, створює колізії в нормативно-правових актах. Зокрема, як бути при вирішенні питання про притягнення до відповідальності кандидата у народні депутати, якщо цей кандидат одночасно є ще й діючим народним депутатом України? Зрозуміло, що треба керуватися законом, а не постановою. Але це зрозуміло нам, а чи буде зрозуміло членам ЦВК, невідомо.

І останнє. Чинне законодавство передбачає обов'язкову реєстрацію в Міністерстві юстиції нормативно-правових актів, які зачіпають права, свободи й законні інтереси громадян або мають міжвідомчий характер. Такої реєстрації постанова ЦВК поки що не пройшла, а тому не може бути прийнята до виконання.

Врегулювати відносини щодо притягнення до відповідальності кандидатів у народні депутати дійсно необхідно. Але, на наш погляд, таке регулювання повинна зробити Верховна Рада України, а не Центрвиборчком, тим більше, що ЦВК має право тільки вносити пропозиції щодо вдосконалення законів з питань проведення виборів народних депутатів, а не самостійно розв'язувати неврегульовані питання.

Залишається сподіватися на те, що ЦВК та інші структури пам'ятають, що виключення зі списків або взагалі позбавлення виборчого права можливе тільки у випадках, передбачених законом, а особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.

Телефон залишається розкішшю. Але розкішшю спілкування

Зв'язок

Колись автомобіль і телефон вважалися розкішшю, ознакою заможного життя. Сьогодні — засобом пересування і спілкування відповідно. Одержати абонентний номер за наявності технічної можливості АТС і грошей, скажімо, у Києві зовсім не важко.

Чи варто дивуватися, що підприємства зв'язку у столиці — одні з небагатьох процвітаючих у занедбаному саду економіки? Жовтневий телефонний вузол — не виняток.

— Наше підприємство обслуговує мешканців Жовтневого, Ленінградського і частково Шевченківського та Радянського районів, — розповідає директор телефонного вузла Василь Івашко. — 170 тисяч із них уже мають телефони. Щоб покінчити з таким ганебним явищем, як черга, нам потрібно здати в експлуатацію кілька АТС на 46 тисяч номерів. Понад 16 тисяч квартир підприємство телефонізує в поточному році.

У першу чергу зв'язківці встановлюють телефони пільговикам (понад 4200 чоловік) і черговикам. Серед них, до речі, є й «довгожителі», що чекають телефонної трелі в квартирі по 20-25 років.

Але судячи з темпів зростання обсягів виробництва підприємства зв'язку, до речі, одного з найприбутковіших не лише в столиці, чекати залишилося недовго.

Зв'язківцям Києва для реалізації плану розвитку телефонної мережі не вистачає близько 70 мільйонів гривень. Від держави вони не одержують ні копійки, і не винні їй жодної гривні. Навпаки.

— Лише два місяці тому ми одержали борг півторарічної давності із бюджету за телефонізацію пільговиків різних категорій, — каже Василь Васильович. — А були б ці гроші хоча б рік тому, наші пороги не оббивали б ветерани, інваліди, «афганці»...

Цього року Жовтневий телефонний вузол забезпечить номерами всіх, хто став на чергу до 1988 року включно. Зрозуміло, якщо претендент на апарат мешкає в зоні діючої АТС. На зв'язок зі світом можуть розраховувати і ті, хто не стоїть на черзі, але має гроші. Двадцять відсотків номерів зв'язківці можуть продавати за так званими договірними тарифами. Завдяки багатим, до слова сказати, довгоочікувані телефони одержують часто і малозабезпечені сім'ї.

— Навесні минулого року прийшло двоє молодих людей, які гостро потребували телефонізації квартир, — пригадує Василь Івашко. — Готові були на будь-які умови і ціни.

У підприємства якраз з'явилася технічна можливість, але не вистачало коштів на прокладку кабелю. «Нові українці», не торгуючись, оплатили роботи і своєю щедрістю «обігріли» таким чином ще 30 родин, які стали у тому будинку абонентами телефонного вузла.

Бути зв'язківцем нині престижно. Обсяги виробництва з року в рік зростають, зарплата в не одну сотню гривень — також. Умови праці на нових АТС електронних систем не порівняти з роботою на старих станціях, що дихають на ладан. Та чи довго нам ще доведеться «тісно співпрацювати з Заходом», одержуючи звідти апаратуру, запчастини, кабелі, телефонні апарати?

— Є і в Україні підприємства, здатні виробляти конкурентоспроможну продукцію, — вважає директор Жовтневого телефонного вузла. — І практично немає її досі не тому, що хтось у Києві чинить перепони цьому. Просто все, як показав шестирічний досвід, залежить від керівництва. А воно часто-густо чекало, щоб «підказали» згори, і нічого не робило. За таких потужностей, маючи таких спеціалістів і технології, як на підприємствах оборонного комплексу, це неприпустимо...

...Сперечатися з професіоналом важко. Та й факти «працюють» на нього. Ось один: собівартість одного номера на підприємстві — близько 3000 гривень. А якби наша промисловість випускала високоякісне обладнання на місці, цифра зменшилася б на кілька порядків.

А доки французи, німці, шведи, фіни постачають нам потрібну апаратуру і т. ін., завдання зв'язківців швидко і повсюдно запустити її в дію. Що вони успішно й роблять, надаючи споживачам можливість одержати телефон — вчорашню розкіш, а сьогодні предмет побуту першої потреби.

Іван ІЛЛЯШ.

На знімку: Василь Івашко біля нової АТС-457.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

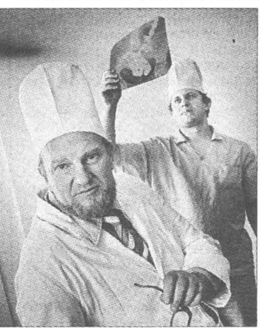
Поспівчувайте лікарю

Підсумки

У Польщі на медицину витрачають 6,25 відсотка ВВП, у Португалії — 6,5, Великобританії —6,8, Німеччині — 9,2, Швеції — аж 11. Україна торік обмежилася жалюгідною сумою — 3,1 відсотка. У певної частини іноземців, необізнаних з нашою любов'ю до парадоксів, може скластися враження, що українці — найздоровіша нація у світі.

Ілюзії розвіяла остання колегія Міністерства охорони здоров'я, присвячена підсумкам роботи галузі в минулому році. Про важливість обговорюваних проблем свідчила присутність Президента України Леоніда Кучми, Прем'єр-міністра Валерія Пустовойтенка та інших урядовців.

У доповіді міністр охорони здоров'я Андрій Сердюк наголосив, що видатки на медицину з держбюджету становлять лише 40 відсотків від потреб. На жаль, і цю дещицю не вдається отримати вчасно. Загальна заборгованість лікарням, закладам медичної освіти та науки (з бюджетів усіх рівнів) на 1 січня цього року становила більш як 140 мільйонів гривень. З них близько 5 мільйонів — заборгованість у заробітній платі.

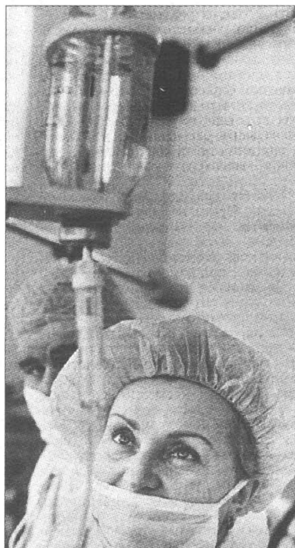
Дещо поліпшили ситуацію платні медичні послуги, за рахунок яких вдалося отримати додатково близько 110 мільйонів гривень. На жаль, зароблені у такий спосіб кошти використовують на «латання дірок» в бюджеті медзакладів та на розрахунки з боргами і вони аж ніяк не впливають на поліпшення якості лікування. Якщо зважити на те, що у «запрограмованих» видатках на медицину левова частка припадає на зарплату, стає зрозуміло, чому пацієнти змушені нести з собою в клініку харчі, білизну, вату, бинти, медикаменти й навіть посуд.

Попит на ринку ескулапових послуг зростає із вражаючою швидкістю пропорційно до рівня захворюваності. Серед недуг домінують патології органів дихання, систем кровообігу, органів травлення, нервової системи. Щорічно в Україні реєструють близько 100 тисяч нових випадків раку та близько 1,4 мільйона — серцево-судинних захворювань.

Особливу небезпеку становлять так звані соціальні хвороби: наркоманія, СНІД, туберкульоз та кишкові інфекції. Не скаржаться на брак роботи й венерологи: за 5 останніх років захворюваність на сифіліс зросла у 8 разів. ВООЗ офіційно визнала наявність в Україні епідемії туберкульозу: від нього вмирають щороку 8 тисяч (!) наших співгромадян.

На жаль, через брак коштів для переважної більшості населення висококваліфікована медична допомога залишається недосяжною. Дослідження, проведені в рамках проекту ЮНІСЕФ, Програми розвитку ООН та ВООЗ «Українська ініціатива з охорони здоров'я», довели: половина українських родин витрачає на медпрепарати в середньому не більш як 1 гривню на місяць. Лише 40 відсотків сімей у разі хвороби дитини можуть придбати потрібні ліки.

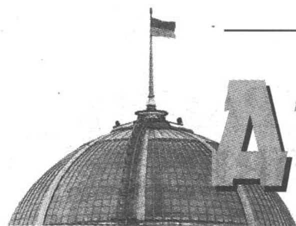
Якщо це когось утішить, то не всі препарати, які є в наших аптеках і які ми не можемо придбати через бідність, гарантують нам одужання. Це стосується здобутків не лише закордонної, а й вітчизняної фарміндустрії.

Провідні фармацевтичні фірми на створення одного препарату витрачають від 6 до 10 мільйонів доларів та 7—8 років. Наші науковці змушені творити дива протягом двох років за гранти у 10—12 тисяч гривень.

«Які гранти, такі й препарати» — так підсумував на колегії стан справ у медичній науці віце-президент Академії медналук Володимир Фролькіс. Я ж додам: яка зарплата, така й робота у наших Гіппократів. Що можна вимагати від лікаря, який у вільний від роботи час продає на базарі миючі засоби чи годинами мерзне в старенькому «Москвичі», чатуючи на «граків»? Отож.

Ганна РОМАНЦОВА.

ДЕРЖАВА І ПРАВО

№ 35 (1785) ♦ Вівторок, 24 лютого 1998 року

Іноді твердять, буцімто у нас дуже багато консерваторів, які не хочуть реформ у правоохоронній сфері, не розуміють їх суті й спрямованості.

Це серйозне звинувачення тим народним депутатам, які не підтримали пропозиції про виділення для потреб Національного бюро розслідування десятків мільйонів гривень із бюджету на поточний рік і які працювали над проектами законів про НБР у Комітеті з питань законності й правопорядку.

Дублери не потрібні

Перш за все хотів би зазначити, що ідея створення НБР не нова.

Давно вже говорилося про необхідність реформування наявної системи МВС, створення муніципальної (місцевої) міліції, а в масштабі країни — єдиного потужного органу досудового розслідування найбільш важливих (але чітко визначених у процесуальному законі!) категорій кримінальних справ. Створення такого органу має бути повністю конституційним, законним заходом, з обов'язковою гарантією забезпечення законності й прав людини за рахунок прокурорського нагляду та контролю з боку і Президента України, і парламенту.

Хоч як це прикро, але те, що пропонується нині у рекламованому законопроекті про Національне бюро розслідування, аж ніяк не відповідає вказаним вище принципам, суперечить Конституції.

Авторами проекту закону про НБР планується вилучити з МВС і СБУ управління з боротьби з організованою злочинністю й повністю передати їх НБР. У зв'язку з цим маю визнати, що й моя частка вини як колишнього члена колегії МВС є в тому, що ці структури були свого часу «вирвані» з цілісної системи управлінь карного розшуку й боротьби з економічною злочинністю. Ми створили елітні, відокремлені підрозділи, їх працівники мали великі пільги, високу заробітну платню, туди перейшли найдосвідченіші кадри. Але тепер можна з впевненістю констатувати, що це була помилка. Вони діють відокремлено від міліції. А організована злочинність — це частка загальної злочинності. І з цією бідою треба боротися всім миром, а не розпорошувати сили. Ефективність роботи цих управлінь дуже низька. Її показники нерідко запозичені в інших служб. Навіть за статистикою видно, що у провадженні багато дрібних справ, де і натяку нема на організовану злочинність. Але чомусь не розкриваються вбивства на замовлення.

Якщо просто так, механічно передати ці управління НБР, не аналізуючи результати їх діяльності, то взагалі невідомо, чим вони будуть там займатися. Тим більше, що підслідність справ НБР пропонується визначити досить дивним чином.

У пропонованому і не схваленому Верховною Радою законопроекті перераховано 53 склади злочинів, кримінальні справи щодо яких «можуть» розслідувати слідчі НБР. А якщо тільки можуть, а не зобов'язані, то мабуть, у певних випадках і «не можуть». Хто і на яких принципах буде визначати підслідність тієї чи іншої конкретної справи? Керівник НБР? Тоді виходить, що НБР само буде визначати обсяг роботи, від «невигідних» (наприклад, нерозкритих, скандальних) справ відмовлятися, перекладаючи їх на МВС, СБУ чи прокуратуру, «вигідні», на яких можна нажити якусь популярність, заробити політичний капітал, брати собі.

Ця «хитрість» не тільки має кримінально-процесуальний характер, а й організовано-штатний. Можна тільки уявити апетити авторів законопроекту! Ще НБР і не почало працювати, а в бюджет вже намагалися закласти десятки мільйонів гривень, що більше, ніж виділено на утримання Кабінету міністрів.

Привертає увагу сам принцип відбору складів злочинів у підслідність НБР. З якої причини серед злочинів, пов'язаних з корупцією і посадовими зловживаннями, —порушення таємниці листування і телефонних розмов (ст.131 КК), халатність (ст.167 КК), порушення порядку організації і проведення зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій (ст.187 КК)?

НБР чомусь не збирається розслідувати справи про вбивства з корисливих мотивів, а також у зв'язку з виконанням потерпілого службового або громадського обов'язку (тобто більшість так званих «замовних» вбивств) і в той же час береться за розслідування злочинів, пов'язаних з нанесенням тяжких тілесних ушкоджень, внаслідок чого сталася смерть потерпілого (ч.3 ст.101 КК). Так, напевне, буде більше справ за кількістю, але вони будуть легші для розслідування, бо в переважній більшості справи ці очевидні.

А чого варте надання права слідчим НБР витребовувати справи з іншого слідчого апарату, причому за неприпустимості будь-яких спорів про підслідність? Це ж пряме звуження, всупереч ст.227 Кримінально-процесуального кодексу України, повноважень прокурорського нагляду за слідством і, отже, шлях до розширення масштабів порушень законності й прав людини.

Дивна й небезпечна плутанина також запрограмована в разі схвалення положення про право НБР передавати в інші слідчі апарати кримінальні справи, котрі цим органом порушені, але по яких міг би вести слідство і сам цей орган. Навіщо це передбачається? Щоб навантажувати інші органи невигідними справами? Тоді буде узаконено положення про те, що в нашій державі є нерівність серед слідчих органів, що серед них є «старші» й «молодші».

Підсумовуючи сказане, слід зазначити, що створення НБР у запропонованому вигляді — це дублювання функцій МВС, СБУ і прокуратури і ніякої конкретної відповідальності за наслідки роботи.

Це тяжкий удар перш за все по МВС, яке і так уже ослаблене, і по СБУ, бо особовий склад буде «вирвано» саме з цих органів. А ще на часі створення місцевої міліції. Де ж узяти на все це кошти з дефіцитного бюджету? Що залишається робити бідному платнику податків після таких нововведень, коли йому місяцями не платять зарплату?

Валентин НЕДРИГАЙЛО,
народний депутат України,
генерал-полковник міліції.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Угоди між Урядом України і Урядом Латвійської Республіки про передачу і приймання осіб

Верховна Рада України **постановляє:**

Угоду між Урядом України і Урядом Латвійської Республіки про передачу і приймання осіб, підписану 24 липня 1997 року в м. Ризі, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України
О. МОРОЗ.

м. Київ,
10 лютого 1998 року.
№ 107/98-ВР.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Меморандуму між Кабінетом Міністрів України, що діє через Національне агентство України з реконструкції та розвитку, та Міністерством міжнародної торгівлі і промисловості Японії, що діє через Департамент експортного, імпортного та інвестиційного страхування, щодо державної підтримки експорту, кредитів та інших операцій для України

Верховна Рада України **постановляє:**

Меморандум між Кабінетом Міністрів України, що діє через Національне агентство України з реконструкції та розвитку, та Міністерством міжнародної торгівлі і промисловості Японії, що діє через Департамент експортного, імпортного та інвестиційного страхування, щодо державної підтримки експорту, кредитів та інших операцій для України, підписаний у м. Токіо 6 жовтня 1997 року, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України
О. МОРОЗ.

м. Київ,
12 лютого 1998 року.
№ 126/98-ВР.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Меморандуму між Кабінетом Міністрів України, що діє через Національне агентство України з реконструкції та розвитку, та Експортно-імпортним банком Японії як урядовою установою Японії щодо надання Україні кредитів і гарантій

Верховна Рада України **постановляє:**

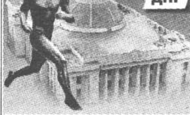
Меморандум між Кабінетом Міністрів України, що діє через Національне агентство України з реконструкції та розвитку, та Експортно-імпортним банком Японії як урядовою установою Японії щодо надання Україні кредитів і гарантій, підписаний у м. Токіо 6 жовтня 1997 року, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України
О. МОРОЗ.

м. Київ,
12 лютого 1998 року.
№ 127/98-ВР.

Згідно з Регламентом Верховної Ради України, закони та інші акти, надруковані в «Голосі України», є офіційною публікацією.

Уночі задзвонив телефон...

Мешканців Запоріжжя, які входять до мажоритарного виборчого округу № 76 і мають удома телефон, останнім часом з опівночі й до шостої ранку будив його дзвінок. «Як ви ставитеся до народного депутата Олександри Кужель?» — лунало на другому кінці дроту.

Сама народний депутат, яку знову зареєстровано кандидатом у парламентарії по тому самому округу, переконана, що це — справа рук одного з її конкурентів на виборах. За її словами, коли обурені виборці «посилають під три чорти» того, хто телефонує, перед ними ввічливо вибачаються й додають, що вимушені провести ці «соціологічні опитування». Та не повідомляють, за чиїм завданням працюють.

Володимир ДУПАК.
Запорізька область.

ОСНОВИ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ПРО ЗАГАЛЬНООБОВ`ЯЗКОВЕ ДЕРЖАВНЕ СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ

Основи законодавства України про загальнообов`язкове державне соціальне страхування (далі — Основи) відповідно до Конституції України визначають принципи та загальні правові, фінансові та організаційні засади загальнообов`язкового державного соціального страхування громадян в Україні.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Поняття загальнообов`язкового державного соціального страхування

Загальнообов`язкове державне соціальне страхування — це система прав, обов`язків і гарантій, яка передбачає надання соціального захисту, що включає матеріальне забезпечення громадян у разі хвороби, повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом, за рахунок грошових фондів, що формуються шляхом сплати страхових внесків власником або уповноваженим ним органом (далі — роботодавець), громадянами, а також бюджетних та інших джерел, передбачених законом.

Стаття 2. Законодавство України про загальнообов`язкове державне соціальне страхування та його завдання

Законодавство України про загальнообов`язкове державне соціальне страхування складається з цих Основ та прийнятих відповідно до них законів, інших нормативно-правових актів, що регулюють відносини у сфері загальнообов`язкового державного соціального страхування.

Якщо міжнародним договором України, згода на обов`язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші норми, ніж ті, що передбачені законодавством України про загальнообов`язкове державне соціальне страхування, то застосовуються норми міжнародного договору.

Завданням законодавства про загальнообов`язкове державне соціальне страхування є встановлення гарантії щодо захисту прав та інтересів громадян, які мають право на пенсію, а також на інші види соціального захисту, що включають право на забезпечення їх у разі хвороби, постійної або тимчасової втрати працездатності, безробіття з незалежних від них обставин, народження дитини, необхідності догляду за малолітньою дитиною або дитиною-інвалідом, хворим членом сім`ї, смерті громадянина та членів його сім`ї тощо.

Стаття 3. Право громадян на забезпечення за загальнообов`язковим державним соціальним страхуванням

Право на забезпечення за загальнообов`язковим державним соціальним страхуванням згідно з цими Основами мають застраховані громадяни України, іноземні громадяни, особи без громадянства та члени їх сімей, які проживають в Україні, якщо інше не передбачено законодавством України, а також міжнародним договором України, згода на обов`язковість якого надана Верховною Радою України.

Стаття 4. Види загальнообов`язкового державного соціального страхування

Залежно від страхового випадку є такі види загальнообов`язкового державного соціального страхування:

пенсійне страхування;

страхування у зв`язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням;

медичне страхування;

страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності;

страхування на випадок безробіття;

інші види страхування, передбачені законами України.

Відносини, що виникають за зазначеними у частині першій цієї статті видами загальнообов`язкового державного соціального страхування, регулюються окремими законами, прийнятими відповідно до цих Основ.

Стаття 5. Принципи загальнообов`язкового державного соціального страхування

Загальнообов`язкове державне соціальне страхування громадян України здійснюється за принципами:

законодавчого визначення умов і порядку здійснення загальнообов`язкового державного соціального страхування;

обов`язковості страхування осіб, які працюють на умовах трудового договору (контракту) та інших підставах, передбачених законодавством про працю, та осіб, які забезпечують себе роботою самостійно (члени творчих спілок, творчі працівники, які не є членами творчих спілок), громадян — суб`єктів підприємницької діяльності;

надання права отримання виплат по загальнообов`язковому державному соціальному страхуванню особам, зайнятим підприємницькою, творчою діяльністю тощо;

обов`язковості фінансування страховими фондами (установами) витрат, пов`язаних із наданням матеріального забезпечення та соціальних послуг, у обсягах, передбачених законами з окремих видів загальнообов`язкового соціального страхування;

солідарності та субсидування;

державних гарантій реалізації застрахованими громадянами своїх прав;

забезпечення рівня життя, не нижчого за прожитковий мінімум, встановлений законом, шляхом надання пенсій, інших видів соціальних виплат та допомоги, які є основним джерелом існування;

цільового використання коштів загальнообов`язкового державного соціального страхування;

паритетності представників усіх суб`єктів загальнообов`язкового державного соціального страхування в управлінні загальнообов`язковим державним соціальним страхуванням.

Стаття 6. Суб`єкти та об`єкти загальнообов`язкового державного соціального страхування

Суб`єктами загальнообов`язкового державного соціального страхування є застраховані громадяни, а в окремих випадках —члени їх сімей та інші особи, страхувальники і страховики.

Застрахованою є фізична особа, на користь якої здійснюється загальнообов`язкове державне соціальне страхування.

Коло осіб, які можуть бути застрахованими за загальнообов`язковим державним соціальним страхуванням, визначається цими Основами та іншими законами, прийнятими відповідно до них.

Страхувальниками за загальнообов`язковим державним соціальним страхуванням є роботодавці та застраховані особи, якщо інше не передбачено законами України.

Страховиками є цільові страхові фонди з:

пенсійного страхування;

медичного страхування;

страхування у зв`язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням;

страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань;

страхування на випадок безробіття.

Страхові фонди беруть на себе зобов`язання щодо збору страхових внесків та надання застрахованим особам матеріального забезпечення і соціальних послуг при настанні страхових випадків.

Об`єктом загальнообов`язкового державного соціального страхування є страховий випадок, із настанням якого у застрахованої особи (члена її сім`ї, іншої особи) виникає право на отримання матеріального забезпечення та соціальних послуг, передбачених статтею 25 цих Основ.

Стаття 7. Особи, які підлягають загальнообов`язковому державному соціальному страхуванню

Загальнообов`язковому державному соціальному страхуванню підлягають:

1) особи, які працюють на умовах трудового договору (контракту):

а) на підприємствах, в організаціях, установах незалежно від їх форм власності та господарювання;

б) у фізичних осіб;

2) особи, які забезпечують себе роботою самостійно (члени творчих спілок, творчі працівники, які не є членами творчих спілок), громадяни — суб`єкти підприємницької діяльності.

Перелік, доповнення та уточнення кола осіб, які підлягають загальнообов`язковому державному соціальному страхуванню, а також конкретних видів загальнообов`язкового державного соціального страхування, до яких належать особи, визначаються законами України з окремих видів загальнообов`язкового державного соціального страхування.

Громадяни України, які працюють за межами території України та не застраховані в системі соціального страхування країни, в якій вони перебувають, мають право на забезпечення по загальнообов`язковому державному соціальному страхуванню в Україні за умови сплати страхових внесків, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України, згода на обов`язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 8. Свідоцтво про загальнообов`язкове державне соціальне страхування

Особи, які підлягають загальнообов`язковому державному соціальному страхуванню, одержують свідоцтво про загальнообов`язкове державне соціальне страхування, яке є єдиним для всіх видів страхування та документом суворої звітності.

Порядок видачі та зразок свідоцтва про загальнообов`язкове державне соціальне страхування затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 9. Страховий стаж

Страховий стаж — це період (строк), протягом якого особа підлягає загальнообов`язковому державному соціальному страхуванню та сплачуються внески (нею, роботодавцем) на страхування, якщо інше не передбачено законодавством. Особливості обчислення страхового стажу з окремих видів загальнообов`язкового державного соціального страхування визначаються відповідними законами України.

Період, протягом якого особа є застрахованою за окремими видами загальнообов`язкового державного соціального страхування, визначається відповідними законами України.

Стаття 10. Роботодавець

Роботодавцем відповідно до цих Основ вважаються:

власник підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган незалежно від форм власності, виду діяльності та господарювання і фізичні особи, які використовують найману працю;

власники розташованих в Україні іноземних підприємств, установ та організацій (у тому числі міжнародних), філій та представництв, які використовують працю найманих працівників, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України, згода на обов`язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 11. Страховий ризик і страховий випадок

Страховий ризик — обставини, внаслідок яких громадяни та/або члени їх сімей можуть втратити тимчасово або назавжди засоби до існування і потребують матеріальної підтримки або соціальних послуг за загальнообов`язковим державним соціальним страхуванням.

Страховий випадок — подія, з настанням якої виникає право застрахованої особи на отримання матеріального забезпечення або соціальних послуг, передбачених законами України з окремих видів загальнообов`язкового державного соціального страхування.

Стаття 12. Вирішення спорів

Спори, що виникають із правовідносин за загальнообов`язковим державним соціальним страхуванням, вирішуються в судовому порядку, якщо законом не встановлено досудовий порядок їх розгляду.

Стаття 13. Інформація про загальнообов`язкове державне соціальне страхування

Інформація у сфері загальнообов`язкового державного соціального страхування використовується з дотриманням вимог, передбачених законодавством про інформацію.

Забороняється розголошувати без згоди застрахованої особи відомості про страховий стаж, страхові випадки, результати медичних обстежень, суми одержуваних виплат тощо.

Страховики через засоби масової інформації зобов`язані роз`яснювати населенню права та обов`язки, передбачені законодавством про загальнообов`язкове державне соціальне страхування.

Страховики надають страхувальникам та застрахованим особам консультації з питань загальнообов`язкового державного соціального страхування на безоплатній основі.

Розділ II. УПРАВЛІННЯ ЗАГАЛЬНООБОВ`ЯЗКОВИМ ДЕРЖАВНИМ СОЦІАЛЬНИМ СТРАХУВАННЯМ

Стаття 14. Страхові фонди

Страхові фонди є органами, які здійснюють керівництво та управління окремими видами загальнообов`язкового державного соціального страхування, провадять збір та акумуляцію страхових внесків, контроль за використанням коштів, забезпечують фінансування виплат за загальнообов`язковим державним соціальним страхуванням та здійснюють інші функції згідно з затвердженими статутами.

Усі застраховані громадяни є членами відповідних страхових фондів залежно від виду соціального страхування.

Страхові фонди є некомерційними самоврядними організаціями.

Цільові страхові фонди, якщо інше не передбачено законами України, не можуть займатися іншою діяльністю, крім тієї, для якої їх створено, та використовувати свої кошти на цілі, не пов`язані з цією діяльністю.

Кошти цільових страхових фондів не включаються до складу державного бюджету України.

Страхові фонди діють на підставі статутів, що затверджуються у порядку, визначеному законами України з окремих видів загальнообов`язкового державного соціального страхування.

Стаття 15. Управління страховими фондами

Управління страховими фондами здійснюється на паритетній основі державою та представниками суб`єктів соціального страхування.

Управління фондами загальнообов`язкового державного соціального страхування здійснюють правління та виконавчі дирекції страхових фондів, які забезпечують визначені законами конкретні види соціального страхування.

Правління страхового фонду:

затверджує документи, що регламентують внутрішню діяльність фонду, в тому числі виконавчої дирекції;

подає у встановленому порядку пропозиції щодо визначення розмірів загальнообов`язкових внесків для забезпечення відповідного виду соціального страхування (за винятком страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання);

затверджує проекти річних бюджетів фонду та звіти про їх виконання, порядок використання коштів з окремих видатків бюджету фонду;

створює резерви коштів для забезпечення виплат та надання соціальних послуг застрахованим особам;

розглядає кандидатури та затверджує на посадах керівника виконавчої дирекції фонду та його заступників;

спрямовує та контролює діяльність виконавчої дирекції страхового фонду та її робочих органів;

визначає кадрову політику;

здійснює інші функції, передбачені статутом страхового фонду.

Порядок обрання правління страхового фонду визначається законами України з окремих видів соціального страхування.

Виконавча дирекція страхового фонду є виконавчим органом правління фонду, який забезпечує виконання рішень правління.

Виконавча дирекція є підзвітною правлінню фонду та здійснює діяльність від імені страхового фонду в межах та порядку, що визначаються його статутом та положенням про виконавчу дирекцію, яке затверджується правлінням страхового фонду. Керівник виконавчої дирекції входить до складу правління страхового фонду з правом дорадчого голосу.

Робочими органами виконавчої дирекції є її відділення, страхові каси тощо.

Розділ III. НАГЛЯД У СФЕРІ ЗАГАЛЬНООБОВ`ЯЗКОВОГО ДЕРЖАВНОГО СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ

Стаття 16. Повноваження та функції Наглядової ради

Нагляд за діяльністю цільових фондів загальнообов`язкового державного соціального страхування здійснює Наглядова рада.

Наглядова рада здійснює контроль за виконанням статутних завдань та цільовим використанням коштів відповідним фондом із загальнообов`язкового державного соціального страхування. З цією метою до складу Наглядової ради входять у рівній кількості представники від застрахованих громадян, роботодавців та держави.

Склад Наглядової ради та її повноваження визначаються законами з окремих видів загальнообов`язкового державного соціального страхування.

Стаття 17. Нагляд у сфері загальнообов`язкового державного соціального страхування

Державний нагляд у сфері загальнообов`язкового державного соціального страхування здійснює спеціально уповноважений Кабінетом Міністрів України центральний орган виконавчої влади.

У разі покладення функцій державного нагляду у сфері загальнообов`язкового державного соціального страхування на кілька центральних органів виконавчої влади Кабінет Міністрів України визначає порядок відносин між ними з цих питань.

Стаття 18. Обсяг нагляду

Контроль за дотриманням страхувальниками та страховиками законів України про загальнообов`язкове державне соціальне страхування, інших нормативно-правових актів, виданих відповідно до них, здійснює держава.

Страхувальники та страховики зобов`язані надавати посадовим особам органів державного нагляду за діяльністю страховиків усі документи та довідки, необхідні для здійснення ними функцій контролю.

Стаття 19. Засоби нагляду

Якщо страховиком прийнято рішення з порушенням страхового законодавства або страхувальник не виконує вимог цього законодавства, орган державного нагляду вказує на допущені порушення і встановлює термін для їх усунення. Якщо протягом цього терміну страховик або страхувальник не усуне порушення, незаконне рішення скасовується органом державного нагляду з наступним відшкодуванням збитків за рахунок страховика або страхувальника. У двотижневий термін страховики або страхувальники можуть оскаржити рішення органу державного нагляду у суді.

Орган державного нагляду може вимагати скликання засідання правління цільового страхового фонду. Якщо ця вимога не буде виконана, орган державного нагляду може сам скликати і провести засідання правління цільового страхового фонду.

За невиконання своїх обов`язків за рішенням органу державного нагляду члени правління цільового страхового фонду можуть бути позбавлені своїх повноважень.

Розділ IV. КОШТИ ЗАГАЛЬНООБОВ`ЯЗКОВОГО ДЕРЖАВНОГО СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ ТА ПОРЯДОК ЇХ ВИКОРИСТАННЯ

Стаття 20. Джерела коштів

Основними джерелами коштів загальнообов`язкового державного соціального страхування відповідно до цих Основ є внески роботодавців і застрахованих осіб. Бюджетні та інші джерела коштів, необхідні для здійснення загальнообов`язкового державного соціального страхування, передбачаються відповідними законами з окремих видів загальнообов`зкового державного соціального страхування.

Стаття 21. Визначення розміру внесків на загальнообов`язкове державне соціальне страхування

Розміри внесків на загальнообов`язкове державне соціальне страхування з кожного його виду визначаються виходячи з того, що вони повинні забезпечувати:

надання особам матеріального забезпечення та соціальних послуг, передбачених законодавством;

фінансування заходів, спрямованих на профілактику страхових випадків;

створення резерву коштів для забезпечення виплат та надання соціальних послуг застрахованим особам;

покриття витрат страховика, пов`язаних із здійсненням загальнообов`язкового державного соціального страхування.

Розміри внесків на загальнообов`язкове державне соціальне страхування залежно від його виду щорічно встановлюються Верховною Радою України відповідно для роботодавців і застрахованих осіб з кожного виду страхування на календарний рік у відсотках одночасно із затвердженням державного бюджету України, якщо інше не передбачено законами України з окремих видів загальнообов`язкового державного соціального страхування.

Для визначення розміру внесків додаткові джерела коштів можуть враховуватися у разі їх систематичного надходження до фонду.

Страхові внески на загальнообов`язкове державне соціальне страхування залежно від його виду встановлюються з кожного виду страхування, як правило, на календарний рік у відсотках:

для роботодавців — до сум фактичних витрат на оплату праці та інших виплат найманим працівникам, які підлягають обкладенню прибутковим податком з громадян;

для фізичних осіб — до сум оподатковуваного доходу (прибутку).

Внески на загальнообов`язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійних захворювань сплачує виключно роботодавець.

Джерела та порядок формування коштів цільових страхових фондів для забезпечення осіб, які повністю або на певний час звільняються від сплати внесків на загальнообов`язкове державне соціальне страхування, визначаються законами України з окремих видів загальнообов`язкового державного соціального страхування.

Стаття 22. Порядок здійснення платежів і резервування коштів на загальнообов`язкове державне соціальне страхування

Порядок здійснення платежів і резервування коштів, строки сплати внесків на загальнообов`язкове державне соціальне страхування визначаються законами України з окремих видів загальнообов`язкового державного соціального страхування.

Розділ V. БЮДЖЕТ, ОБЛІК ТА ЗВІТНІСТЬ ЦІЛЬОВИХ СТРАХОВИХ ФОНДІВ

Стаття 23. Нормативне забезпечення

Страховики з дотриманням вимог законодавства розробляють нормативно-правові акти щодо порядку складання і виконання бюджету, здійснення платежів, проведення бухгалтерського обліку і звітності та інші документи, що стосуються їх діяльності.

Стаття 24. Звіти про діяльність

Страховики складають звіти про результати своєї діяльності і подають їх Кабінету Міністрів України або уповноваженому ним органові та доводять до відома застрахованих осіб через засоби масової інформації.

З ініціативи органу державного нагляду за діяльністю страховиків може призначатися проведення аудиторської перевірки діяльності фондів із загальнообов`язкового державного соціального страхування.

Розділ VI. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА ЗАГАЛЬНООБОВ`ЯЗКОВИМ ДЕРЖАВНИМ СОЦІАЛЬНИМ СТРАХУВАННЯМ

Стаття 25. Види соціальних послуг та матеріального забезпечення за загальнообов`язковим державним соціальним страхуванням

За загальнообов`язковим державним соціальним страхуванням надаються такі види соціальних послуг та матеріального забезпечення:

1) пенсійне страхування;

пенсії за віком, по інвалідності внаслідок загального захворювання (в тому числі каліцтва, не пов`язаного з роботою, інвалідності з дитинства);

пенсії у зв`язку з втратою годувальника, крім передбачених пунктом 4 цієї статті;

медичні профілактично-реабілітаційні заходи;

допомога на поховання пенсіонерів;

2) медичне страхування:

діагностика та амбулаторне лікування;

стаціонарне лікування;

надання готових лікарських засобів та виробів медичного призначення;

профілактичні та освітні заходи;

забезпечення медичної реабілітації осіб, які перенесли особливо важкі операції або мають хронічні захворювання.

Обсяг послуг, що надаються за рахунок коштів обов`язкового медичного страхування, визначається базовою та територіальними програмами обов`язкового медичного страхування, які затверджуються в порядку, встановленому законодавством;

3) страхування у зв`язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням:

допомога по тимчасовій непрацездатності (включаючи догляд за хворою дитиною);

допомога по вагітності та пологах;

допомога при народженні дитини та по догляду за нею;

допомога на поховання (крім поховання пенсіонерів, безробітних та осіб, які померли від нещасного випадку на виробництві);

забезпечення оздоровчих заходів;

4) страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання:

профілактичні заходи по запобіганню нещасним випадкам на виробництві та професійним захворюванням;

відновлення здоров`я та працездатності потерпілого;

допомога по тимчасовій непрацездатності внаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання;

відшкодування збитків, заподіяних працівникові каліцтвом чи іншим ушкодженням здоров`я, пов`язаним з виконанням ним своїх трудових обов`язків;

пенсія по інвалідності внаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання;

пенсія у зв`язку з втратою годувальника, який помер внаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання;

допомога на поховання осіб, які померли внаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання;

5) страхування від безробіття:

допомога по безробіттю;

відшкодування витрат, пов`язаних із професійною підготовкою або перепідготовкою та профорієнтацією;

матеріальна допомога безробітному та членам його сім`ї;

дотація роботодавцю для створення робочих місць;

допомога на поховання безробітного.

У разі прийняття законів з нових видів загальнообов`язкового державного соціального страхування або внесення змін до законів України з окремих видів загальнообов`язкового державного соціального страхування одночасно вносяться зміни до цих Основ.

Доповнення переліку матеріального забезпечення та соціальних послуг, які надаються особам за загальнообов`язковим державним соціальним страхуванням, можуть здійснюватись законами України з окремих видів загальнообов`язкового державного соціального страхування.

Стаття 26. Характеристика страхових випадків та умови надання соціальних послуг і матеріального забезпечення особам за загальнообов`язковим державним соціальним страхуванням

До страхових випадків, з настанням яких надаються матеріальне забезпечення та соціальні послуги, належать:

тимчасова непрацездатність;

вагітність і пологи, догляд за малолітньою дитиною;

інвалідність;

хвороба;

досягнення пенсійного віку;

смерть годувальника;

безробіття;

соціальні послуги та інші матеріальні витрати, пов`язані з певними обставинами;

нещасний випадок на виробництві;

професійне захворювання.

Характеристика страхових випадків, умови надання соціальних послуг, їх види та розміри матеріального забезпечення за загальнообов`язковим державним соціальним страхуванням визначаються законами України з окремих видів загальнообов`язкового державного соціального страхування, іншими нормативно-правовими актами, які містять норми щодо загальнообов`язкового державного соціального страхування.

Страховики у своїй діяльності співпрацюють у проведенні заходів, пов`язаних із наданням матеріального забезпечення та соціальних послуг, і вправі спільно у кожному конкретному випадку приймати рішення щодо того, хто з них братиме участь у фінансуванні цих заходів.

Якщо після призначення застрахованій особі матеріальної допомоги чи надання соціальних послуг між страховиками виник спір щодо понесених витрат, виплата здійснюється страховиком, до якого звернулася застрахована особа. При цьому неналежний страховик має право звернутися до належного страховика щодо відшкодування понесених ним витрат.

Стаття 27. Підстави припинення виплат і надання соціальних послуг за загальнообов`язковим державним соціальним страхуванням

Виплати та надання соціальних послуг, на які має право застрахована особа за загальнообов`язковим державним соціальним страхуванням, може бути припинено:

а) якщо виплати призначено на підставі документів, що містять неправдиві відомості;

б) якщо страховий випадок стався внаслідок дії особи, за якої настає кримінальна відповідальність;

в) якщо страховий випадок стався внаслідок умисної дії особи;

г) внаслідок невиконання застрахованою особою своїх обов`язків щодо загальнообов`язкового державного соціального страхування;

д) в інших випадках, передбачених законами.

Розділ VII. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТРАХУВАЛЬНИКІВ, СТРАХОВИКІВ ТА ОСІБ, ЯКІ НАДАЮТЬ СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ

Стаття 28. Відповідальність страхувальників, а також осіб, які надають соціальні послуги

Роботодавці несуть відповідальність за шкоду, заподіяну застрахованим особам або страховикам внаслідок невиконання або неналежного виконання своїх обов`язків із загальнообов`язкового державного соціального страхування, відповідно до законодавства.

Заклади охорони здоров`я, заклади професійної реабілітації і громадяни, які надають соціальні послуги застрахованим особам, несуть цивільно-правову відповідальність за шкоду, заподіяну застрахованим особам або страховикам внаслідок фальсифікації документів про обсяги та якість наданих послуг.

Достовірність зазначених у документах даних, передбачених частиною другою цієї статті, перевіряється виконавчими органами цільових страхових фондів.

Роботодавцю забороняється вчиняти будь-які дії, що можуть призвести до прийняття ним разом із застрахованою особою спільного рішення, яке може в подальшому завдати шкоди цій особі.

Стаття 29. Відповідальність страховиків за невиконання або неналежне виконання умов страхування

Страховики несуть відповідальність відповідно до законодавства за шкоду, заподіяну застрахованим особам внаслідок несвоєчасного або неповного надання матеріального забезпечення та соціальних послуг, встановлених законодавством.

Стаття 30. Обов`язки застрахованих осіб із загальнообов`язкового державного соціального страхування

Застраховані особи зобов`язані у повному обсязі та у встановлені законодавством України про загальнообов`язкове державне соціальне страхування строки сплачувати внески страховикам, повідомляти страховиків про обставини, що спричиняють зміни розміру матеріального забезпечення із загальнообов`язкового державного соціального страхування та порядку його надання (зміни стану непрацездатності, в складі сім`ї, звільнення з роботи, працевлаштування, виїзд за межі держави тощо).

Сума вартості матеріального забезпечення та соціальних послуг, наданих застрахованій особі внаслідок зловживання або невиконання нею своїх обов`язків, стягується з цієї особи в судовому порядку.

Розділ VIII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 31. Строки введення загальнообов`язкового державного соціального страхування в Україні

Строки введення загальнообов`язкового державного соціального страхування в Україні, яке забезпечить досягнення гарантій, передбачених Конституцією України, визначаються в законах України з окремих видів загальнообов`язкового державного соціального страхування.

Стаття 32. Набрання чинності цими Основами

Ці Основи набирають чинності з дня їх опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
14 січня 1998 року.
№ 16/98-ВР.

Згідно з Регламентом Верховної Ради України, закони та інші акти, надруковані в «Голосі України», є офіційною публікацією.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань

Цей Закон спрямований на забезпечення захисту життя, здоров`я та майна людей від негативного впливу іонізуючих випромінювань, спричиненого практичною діяльністю, а також у випадках радіаційних аварій, шляхом виконання запобіжних та рятувальних заходів і відшкодування шкоди.

РОЗДІЛ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення основних термінів

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

втручання — будь-яка дія, спрямована на зменшення опромінення або запобігання йому чи можливості опромінення людини від джерел, що не належать до сфери контрольованої практичної діяльності або які вийшли з-під контролю;

ефективна доза опромінення — розрахункова доза опромінення людини, яка враховує вклади ефектів опромінення різних органів і тканин людини на стан її здоров`я у цілому;

критична група людей — однорідна за умовами життя, віком і статтю група, яка може отримати максимальні ефективні дози опромінення за певним шляхом опромінення внаслідок практичної діяльності;

опромінення — вплив на людину іонізуючого випромінювання, яке може бути зовнішнім опроміненням внаслідок практичної діяльності від джерел іонізуючого випромінювання поза тілом людини або внутрішнім опроміненням від джерел іонізуючого випромінювання, які знаходяться всередині тіла людини;

опромінення населення — опромінення, якого зазнає (зазнала) людина від ядерних установок і джерел іонізуючого випромінювання, за винятком професійного і медичного опромінення та опромінення, зумовленого місцевим природним радіаційним фоном;

опромінення професійне — опромінення персоналу в процесі його роботи;

основна дозова межа опромінення — максимально допустимий рівень індивідуальної ефективної дози опромінення людини, встановлений цим Законом, перевищення якого вимагає застосування заходів захисту людини;

практична діяльність — діяльність людини, під час здійснення якої запроваджуються додаткові джерела випромінювання, або додаткові шляхи опромінення, чи збільшується кількість людей, які підпадають під вплив опромінення, внаслідок якої збільшуються величини опромінення, його ймовірність або кількість опромінених людей;

природний радіаційний фон — опромінення, зумовлене космічним випромінюванням та випромінюванням природних радіонуклідів, природно розподілених у землі, воді, повітрі та інших елементах біосфери;

рівень втручання — очікувана розрахункова величина дози опромінення людини, яка зумовлює необхідність обов`язкового вжиття заходів щодо захисту людини від впливу іонізуючих випромінювань.

Стаття 2. Сфера дії Закону

Цей Закон регулює правовідносини між державою в особі її відповідних органів виконавчої влади, юридичними та фізичними особами, що виникають у зв`язку з практичною діяльністю.

Стаття 3. Право людини на забезпечення захисту від впливу іонізуючих випромінювань

Кожна людина, яка проживає або тимчасово перебуває на території України, має право на захист від впливу іонізуючих випромінювань. Це право забезпечується здійсненням комплексу заходів щодо запобігання впливу іонізуючих випромінювань на організм людини вище встановлених дозових меж опромінення, компенсацією за перевищення встановлених дозових меж опромінення та відшкодуванням шкоди, заподіяної внаслідок впливу іонізуючих випромінювань.

Стаття 4. Право громадян та їх об`єднань на інформацію щодо стану захисту людини від впливу іонізуючих випромінювань

Громадяни України та їх об`єднання мають право на отримання інформації щодо рівнів опромінення людини та заходів захисту від впливу іонізуючих випромінювань в місцях їх проживання чи роботи від відповідних органів виконавчої влади, до відання яких належать функції захисту людини від впливу іонізуючих випромінювань згідно з законодавством України.

РОЗДІЛ ІІ. ОСНОВНІ ДОЗОВІ МЕЖІ ОПРОМІНЕННЯ ТА РІВНІ ВТРУЧАННЯ

Стаття 5. Основні дозові межі опромінення населення

Основна дозова межа індивідуального опромінення населення не повинна перевищувати 1 мілізіверта* ефективної дози опромінення за рік, при цьому середньорічні ефективні дози опромінення людини, віднесеної до критичної групи, не повинні перевищувати встановлених цією статтею основних дозових меж опромінення незалежно від умов та шляхів формування цих доз.

Дозові межі індивідуального опромінення населення та критерії щільності забруднення грунтів на території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи визначаються законами України та іншими нормативно-правовими актами.

Стаття 6. Основні дозові межі опромінення персоналу

Основна дозова межа індивідуального опромінення персоналу об`єктів, на яких здійснюється практична діяльність, введених в експлуатацію після набрання чинності цим Законом, не повинна перевищувати 20 мілізівертів ефективної дози опромінення на рік, при цьому допускається її збільшення до 50 мілізівертів за умови, що середньорічна доза опромінення протягом п`яти років підряд не перевищує 20 мілізівертів.

Основна дозова межа індивідуального опромінення персоналу об`єктів, на яких здійснюється практична діяльність, введених в експлуатацію до набрання чинності цим Законом, не повинна перевищувати 50 мілізівертів ефективної дози опромінення за будь-які 12 місяців роботи підряд, з поступовим зменшенням дозової межі опромінення до 20 мілізівертів за рік протягом перехідного періоду.

Тривалість перехідного періоду визначається органом державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки для конкретних умов практичної діяльності.

Стаття 7. Залучення осіб до ліквідації радіаційних аварій та їх наслідків

Залучення осіб до ліквідації радіаційних аварій та їх наслідків допускається лише на добровільних засадах, за контрактом, в якому повинна зазначатися можлива доза опромінення за час ліквідації радіаційної аварії та її наслідків.

Залучення до ліквідації радіаційних аварій та їх наслідків осіб, які мають медичні протипоказання, осіб віком до 18 років та жінок дітородного віку забороняється.

Опромінення осіб, залучених до ліквідації радіаційної аварії та її наслідків, вище основних дозових меж опромінення, встановлених цим Законом, допускається лише за їх згодою, у випадках, якщо не можна вжити заходів, які виключають їх перевищення і можуть бути виправдані лише рятуванням життя людей та попередженням подальшого небезпечного розвитку аварії і опромінення більшої кількості людей.

Стаття 8. Рівні втручання у разі радіаційних аварій

Втручання, зумовлене необхідністю захисту життя та здоров`я людини, повинно бути таким, щоб зменшення шкоди, заподіяної впливом іонізуючих випромінювань шляхом зниження дози опромінення, було достатнім для виправдання як вартості втручання, так і спричинених цим втручанням збитків.

Заходи щодо укриття людей застосовуються, якщо протягом перших десяти діб очікувана сукупна ефективна доза опромінення може перевищити 5 мілізівертів.

Тимчасова евакуація людей здійснюється у разі, якщо протягом не більш як одного тижня ефективна доза опромінення може досягти рівня 50 мілізівертів.

Йодна профілактика застосовується у разі, якщо очікувана поглинута доза опромінення щитовидної залози від накопиченого в ній радіоактивного йоду може перевищити 50 мілігрей** згідно з установленими Міністерством охорони здоров`я України регламентами.

Органи державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки можуть з урахуванням специфіки конкретної радіаційної аварії встановлювати нижчі рівні втручання та включати додаткові заходи відповідно до планів радіаційного захисту персоналу та населення, а також встановлювати коротші періоди часу, протягом якого досягаються ці рівні. Порядок встановлення та запровадження нижчих рівнів втручання встановлюється Кабінетом Міністрів України.

РОЗДІЛ ІІІ. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ ЛЮДИНИ ВІД ВПЛИВУ ІОНІЗУЮЧИХ ВИПРОМІНЮВАНЬ

Стаття 9. Повноваження Кабінету Міністрів України, міністерств, інших центральних органів виконавчої влади щодо забезпечення захисту людини від впливу іонізуючих випромінювань

До повноважень Кабінету Міністрів України, міністерств та інших центральних органів виконавчої влади щодо забезпечення захисту людини від впливу іонізуючих випромінювань належать:

розроблення і впровадження стандартів, норм та правил, виконання яких забезпечує неперевищення основних дозових меж опромінення людини та безпечне здійснення практичної діяльності;

здійснення методичного керівництва діяльністю державної системи обліку та контролю індивідуальних доз опромінення персоналу, експертних оцінок її повноти і достатності, а також проведення аналізів і оцінок стану дозових навантажень населення і персоналу;

організація і здійснення нагляду за виконанням заходів щодо захисту людини від впливу іонізуючих випромінювань на відповідних територіях місцевими органами виконавчої влади;

здійснення державного контролю за безпечним веденням практичної діяльності;

здійснення міжнародного співробітництва у сфері захисту людини від впливу іонізуючих випромінювань.

Стаття 10. Повноваження місцевих органів виконавчої влади щодо забезпечення захисту людини від впливу іонізуючих випромінювань

До повноважень місцевих органів виконавчої влади щодо забезпечення захисту людини від впливу іонізуючих випромінювань належить:

прийняття згідно з законодавством України рішень щодо застосування на відповідній території заходів втручання у разі радіаційних аварій;

організація проведення в установленому порядку щорічних обстежень з метою оцінки стану захисту людини від впливу іонізуючих випромінювань та ведення екологічного паспорта території;

здійснення організаційного керівництва системою обліку та контролю доз опромінення населення на відповідній території;

організація контролю за виконанням заходів щодо захисту людини від впливу радіонуклідів, що містяться у будівельних матеріалах;

погодження планів заходів щодо захисту населення від радіаційних аварій та їх наслідків;

забезпечення постійної готовності засобів оповіщення населення відповідної території про виникнення радіаційної аварії;

організація контролю за виконанням заходів щодо захисту населення від радіаційних аварій та їх наслідків;

забезпечення населення, в місцях його проживання, інформацією щодо рівнів опромінення людини та заходів захисту від впливу іонізуючих випромінювань, що виконуються на відповідній території;

розроблення та впровадження регіональних програм захисту людини від впливу іонізуючих випромінювань.

Стаття 11. Оцінка стану захисту людини від впливу іонізуючих випромінювань

Оцінка стану захисту людини від впливу іонізуючих випромінювань здійснюється з метою планування і проведення заходів захисту людини від впливу іонізуючих випромінювань та аналізу ефективності цих заходів місцевими органами виконавчої влади.

Оцінка стану захисту людини від впливу іонізуючих випромінювань проводиться згідно з такими основними показниками:

характеристика радіоактивного забруднення довкілля;

вірогідність радіаційних аварій, їх розмір та можливий вплив на людину;

ступінь готовності до ефективної ліквідації радіаційних аварій та їх наслідків;

аналіз доз опромінення окремих груп населення від усіх джерел іонізуючого випромінювання;

число осіб, які зазнали опромінення вище допустимих дозових меж;

аналіз забезпечення заходів захисту людини від впливу іонізуючих випромінювання та додержання стандартів, норм і правил у цій сфері на відповідній території.

Результати оцінки щорічно заносяться в екологічний паспорт території.

Форма та порядок ведення екологічного паспорта території затверджуються в установленому законодавством порядку.

Стаття 12. Регіональна програма за-

***мілізіверт (мЗв) — одиниця вимірювання еквівалентної та ефективної дози іонізуючого опромінення (у системі СІ). Позасистемна одиниця — бер.**

**** мілігрей (мГр) — одиниця вимірювання поглиненої дози іонізуючого випромінювання (у системі СІ). Позасистемна одиниця — рад (1 мГр=0,1 рад).**

хисту людини від впливу іонізуючих випромінювань

Регіональна програма захисту населення від впливу іонізуючих випромінювань розробляється згідно з щорічною оцінкою стану захисту людини від впливу іонізуючих випромінювань на відповідній території і повинна включати такі заходи:

пошук і виявлення джерел та шляхів, що спричиняють вплив іонізуючих випромінювань на людину;

реалізація заходів щодо знешкодження джерел і шляхів, що спричиняють вплив іонізуючих випромінювань на людину, та (або) захисту від цього впливу людини;

впровадження пунктів радіаційного контролю продуктів харчування на ринках і в інших місцях їх масової реалізації;

організація постів індивідуальних дозиметричних вимірювань згідно з нормативами, визначеними відповідними центральними органами виконавчої влади;

надання населенню безоплатних консультацій з питань захисту від впливу іонізуючих випромінювань, радіаційного контролю, дезактивації предметів побуту та захоронення побутових радіоактивних відходів;

прокат, ремонт, атестація та обслуговування побутових приладів радіаційного контролю;

створення умов для проведення дозиметричних обстежень, радіометричних та дезактиваційних робіт на замовлення населення та умов для збирання і захоронення побутових радіоактивних відходів.

Порядок розроблення регіональних програм захисту населення від впливу іонізуючих випромінювань визначається Кабінетом Міністрів України, а їх фінансування здійснюється згідно з законодавством України.

Стаття 13. Обов`язки фізичних та юридичних осіб щодо захисту людини від впливу іонізуючих випромінювань під час здійснення практичної діяльності

Юридичні та фізичні особи, які здійснюють практичну діяльність в установленому Кабінетом Міністрів України порядку, зобов`язані:

здійснювати систематичний контроль за радіаційним станом робочих місць, приміщень, території, в санітарно-захисних зонах та зонах спостереження, а також за викидами і скидами радіоактивних речовин;

розробляти обгрунтування додержання норм радіаційної безпеки щодо нової (модернізованої) продукції, матеріалів і речовин, технологічних процесів і виробництв;

планувати і проводити заходи щодо забезпечення захисту людини від впливу іонізуючих випромінювань;

здійснювати контроль і облік індивідуальних доз опромінення персоналу;

організовувати проведення періодичних медичних оглядів персоналу;

регулярно інформувати персонал щодо рівнів іонізуючого випромінювання на робочих місцях та значення отриманих ними доз опромінення;

своєчасно інформувати органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, органи державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки щодо виникнення аварійних ситуацій, порушень технологічних регламентів, які створюють загрозу для безпеки людини;

забезпечувати реалізацію прав громадян та їх об`єднань на надання інформації щодо стану захисту людини від впливу іонізуючих випромінювань.

Стаття 14. Обов`язки юридичних і фізичних осіб щодо захисту людини у випадках радіаційних аварій

Юридичні та фізичні особи, які здійснюють практичну діяльність, забезпечують аварійну готовність ядерних установок і джерел іонізуючого випромінювання згідно з вимогами стандартів, норм і правил захисту людини від впливу іонізуючих випромінювань, а також умов отриманих дозволів. До такого забезпечення належить наявність:

переліку потенційно можливих радіаційних аварій і прогнозів їх можливих наслідків з відповідними обгрунтуваннями;

планів захисту персоналу і населення від потенційно можливих аварій та їх наслідків, погоджених з органами державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки або уповноваженими ними місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування та затверджених юридичними або фізичними особами і доведених до відома персоналу та населення;

засобів оповіщення персоналу і населення;

засобів забезпечення ліквідації наслідків радіаційних аварій;

засобів медичного захисту людини від впливу опромінення;

засобів індивідуального захисту людини;

засобів індивідуального дозиметричного контролю;

аварійно-рятувального формування з числа персоналу.

У разі виникнення радіаційної аварії юридичні та фізичні особи, які здійснюють практичну діяльність, зобов`язані:

забезпечити виконання планів захисту персоналу і населення від впливу аварії;

інформувати про виникнення радіаційної аварії органи державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки, місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування і оповіщати населення територій, на яких можливе підвищення рівня опромінення;

вжити заходів щодо подання медичної допомоги потерпілим внаслідок радіаційної аварії;

здійснити заходи щодо запобігання розповсюдженню радіоактивних речовин у довкіллі;

провести аналіз і підготувати прогноз розвитку радіаційної аварії і змін радіаційної обстановки;

вжити заходів для нормалізації радіаційної обстановки у ході ліквідації радіаційної аварії.

Стаття 15. Забезпечення захисту людини від впливу радіонуклідів, що містяться у будівельних матеріалах

Опромінення людей в жилих та виробничих приміщеннях не повинно перевищувати затверджених в установленому порядку нормативів.

Захист людини від впливу радіонуклідів, що містяться у будівельних матеріалах, забезпечується такими заходами:

вибором земельних ділянок для будівництва будинків і споруд з урахуванням рівня виділення радону з землі та рівня гамма-випромінювання;

проектуванням і будівництвом будинків і споруд з урахуванням захисту від надходження радону в повітря цих будинків та споруд;

веденням виробничого контролю за вмістом радіонуклідів, що містяться у будівельних матеріалах, прийняттям будинків і споруд в експлуатацію з урахуванням рівня вмісту радону в повітрі цих будинків та споруд і рівня гамма-випромінювання;

експлуатацією будинків та споруд з урахуванням рівня вмісту в них радону і рівня гамма-випромінювання;

зміною характеру використання будинків та споруд, якщо реальні дози опромінення людини перевищують затверджені в установленому порядку нормативи;

забороною застосування будівельних матеріалів і виробів з них, що не відповідають вимогам захисту людини від впливу іонізуючих випромінювань.

Стаття 16. Забезпечення захисту людини від впливу радіонуклідів, що містяться в продуктах харчування, продовольчій сировині та питній воді

Вміст радіонуклідів у продуктах харчування, продовольчій сировині та питній воді не може перевищувати затверджених в установленому порядку норм.

Продукти харчування, продовольча сировина та питна вода, а також супутні матеріали, що контактують з ними під час виробництва, зберігання, транспортування і реалізації, підлягають сертифікації в порядку, який визначається законодавством України.

Стаття 17. Забезпечення захисту людини під час лікування та здійснення медичної діагностики

Використання у медичній практиці будь-яких джерел іонізуючого випромінювання повинно здійснюватися з обов`язковим застосуванням засобів індивідуального захисту та контролю доз опромінення пацієнтів.

Дози опромінення пацієнтів під час лікування та здійснення медичної діагностики повинні бути настільки низькими, наскільки це можливо для діагностичних або лікувальних цілей та не перевищувати затверджених в установленому порядку норм.

Доза опромінення, отримана пацієнтом при медичному втручанні, повинна реєструватися, а інформація щодо дози опромінення повинна зберігатися в архівах медичних установ протягом 50 років, а по закінченні зазначеного строку передаватися до Національного архівного фонду.

Пацієнту надається на його вимогу повна інформація про очікувану чи отриману ним дозу опромінення та про можливі її наслідки.

Пацієнт має право відмовитися від медичного втручання, пов`язаного з його опроміненням, за винятком, коли таке втручання пов`язане з виявленням небезпечних інфекційних захворювань.

Стаття 18. Система контролю та обліку доз опромінення населення

Система контролю та обліку доз опромінення населення спрямована на визначення критичних груп людей в залежності від умов та місця проживання чи розташування робочих місць та реєстрації індивідуальних доз опромінення осіб, віднесених до критичної групи.

Щодо осіб з критичної групи людей здійснюється обов`язковий контроль та облік індивідуальних доз опромінення за умови, що величина ефективної дози опромінення будь-якої людини з критичної групи перевищує дозову межу, яка встановлена відповідними нормативами.

Облік індивідуальних доз опромінення людей, віднесених до критичної групи, ведеться в районному (міському) дозовому реєстрі опромінення, організацію ведення якого здійснюють місцеві органи виконавчої влади.

РОЗДІЛ IV. КОМПЕНСАЦІЯ ТА ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ

Стаття 19. Компенсація за перевищення річної основної дозової межі опромінення

Компенсація за перевищення річної основної дозової межі опромінення надається особам, які проживають або тимчасово перебувають на території України, у випадках:

опромінення, зумовленого впливом практичної діяльності;

у разі помилкового або неправомірного опромінення пацієнтів при медичному втручанні;

внаслідок вимушеного споживання забруднених радіонуклідами продуктів харчування та питної води;

внаслідок радіаційно небезпечних умов проживання, праці та навчання.

Компенсація за перевищення річної основної дозової межі опромінення встановлюється у розмірі 1,2 неоподатковуваного мінімуму доходів громадян за кожний мілізіверт перевищення встановленої цим Законом допустимої межі опромінення.

Підставою для виплати компенсації особам за перевищення річної основної дозової межі опромінення є зафіксований районним (міським) дозовим реєстром опромінення факт перевищення річної основної дозової межі опромінення не з власної вини особи.

Порядок надання компенсації за перевищення річної основної дозової межі опромінення встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 20. Відшкодування шкоди

Відшкодуванню підлягає шкода, заподіяна внаслідок впливу іонізуючих випромінювань життю та здоров`ю людей, а також майну фізичних осіб.

У разі смерті особи, яка настала внаслідок впливу іонізуючих випромінювань, право на відшкодування шкоди мають особи, які перебували на утриманні померлого або мали на день його смерті право на одержання від нього коштів на утримання, а також дитина померлого, яка народилася після його смерті.

Підставою для відшкодування шкоди, заподіяної впливом іонізуючих випромінювань, є встановлення факту заподіяння такої шкоди згідно з законодавством України.

Стаття 21. Забезпечення виплат компенсації та відшкодування шкоди

Виплати компенсації за перевищення річної основної дозової межі та відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок впливу іонізуючих випромінювань, забезпечуються за рахунок коштів юридичних та фізичних осіб, в результаті практичної діяльності яких сталося перевищення.

Спори щодо виплат компенсації за перевищення річної основної дозової межі опромінення та відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок впливу іонізуючих випромінювань, розглядаються в судовому порядку.

Стаття 22. Відповідальність за порушення законодавства щодо захисту людини від впливу іонізуючих випромінювань

Особи, винні у порушенні законодавства щодо захисту людини від впливу іонізуючих випромінювань, несуть цивільно-правову, адміністративну або кримінальну відповідальність відповідно до законів України.

РОЗДІЛ V. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ ЗАХИСТУ ЛЮДИНИ ВІД ВПЛИВУ ІОНІЗУЮЧИХ ВИПРОМІНЮВАНЬ

Стаття 23. Міжнародне співробітництво у сфері захисту людини від впливу іонізуючих випромінювань

Україна бере участь у міжнародному співробітництві у сфері захисту людини від впливу іонізуючих випромінювань.

Якщо міжнародними договорами України встановлені інші норми, ніж ті, що передбачені законодавством України щодо захисту людини від впливу іонізуючих випромінювань, то застосовуються норми міжнародного договору.

РОЗДІЛ VI. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 24. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування, стаття 19 — з 1 січня 2000 року, і не поширюється на випадки перевищення основної дозової межі опромінення, які сталися до набрання чинності цим Законом.

2. Дія цього Закону не поширюється на осіб, які зазнали впливу іонізуючого випромінювання внаслідок подій, що сталися за межами України, якщо таке поширення не передбачене міжнародними договорами України.

3. Кабінету Міністрів України у двомісячний термін:

подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність з цим Законом;

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

привести у відповідність з цим Законом свої нормативно-правові акти;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
14 січня 1998 року.
№ 15/98-ВР.

Згідно з Регламентом Верховної Ради України, закони та інші акти, надруковані в «Голосі України», є офіційною публікацією.

Кадри вирішують. Якщо вони здатні вирішувати

Життя українського суспільства вже тривалий час супроводжує гостра політична, економічна і соціальна криза. Негативи даються взнаки скрізь, а запобігти їм майже неможливо, бо недостатньо усвідомлено причини кризи. Останнім часом вона набуває надто жорсткої і небезпечної форми, яка межує з національною катастрофою.

Що це за криза? Як її назвати? Адже впевнено назвати явище — означає віднайти справжні причини його виникнення та визначити його справжні параметри. І тільки в такому разі, як відомо, можна ефективно і цілеспрямовано впливати на розвиток тих чи інших подій. Особливо підкреслимо, що всебічно обґрунтована відповідь на поставлене питання має для нас сьогодні вирішальне значення з політичної, економічної та соціальної точок зору.

Найчастіше кризу в нашій державі називають економічною. Робиться це з огляду на найбільш видимі форми її виявлення — неконтрольований обвальний спад виробництва та невиплати зарплат і пенсій. Причинами такої кризи спочатку називали розпад Союзу та подальший розрив сталих економічних зв'язків.

Однак чи правомірно взагалі називати кризу в нашому суспільстві суто економічною? Значно обґрунтованіше можна назвати кризу в Україні соціально-економічною. Але це також не приводить нас до глибокого причинно-наслідкового визначення кризи з урахуванням її тяжкого хронічного перебігу.

Звернімо увагу ще на таку, на наш погляд — слушну, характеристику нашої кризи — системність. Майже всі фахівці та науковці визнають її системною. Але що це? Всеохоплюючий занепад чи криза системи?

Якщо занепад всеохоплюючий, то у нас дуже мало позитивних шансів на швидкий вихід з кризи. А якщо криза системи, то, щонайперше, слід чітко визначити методологічні параметри цієї системи.

Аналіз показує, що дефіцит методології — це не тільки причина фіаско комуністичної ідеології і актуальна проблематика держави, а й певна теоретична недостатність капіталістичного шляху розвитку. Та якщо споживчий добробут розвиненого капіталізму —результат історично тривалого процесу і зараз гостро не потребує глибших методологічних знань, то українська реальна економіка принципово об'єктивно не може без них обійтись.

Для такого висновку є декілька незаперечних підстав.

По-перше, Україна найдовше перебувала в тенетах тотально-лицемірної ідеології з майже цілковитим відчуженням людей від релігійно-духовних інституцій саморегуляції суспільства. По-друге, Україна тривалий час втрачала досвід приватного господарювання. По-третє, ідеологічно скривлена методологія нагромадила надмірну кількість дезорієнтованих управлінців, науковців та фахівців виробничої сфери. Ретельний порівняльний аналіз свідчить, що жодна країна в світі не зазнала такої соціально-психологічної деструкції людей, як Україна. Саме цією деструктивністю і можна пояснити ефект «економічної ями», в якій ми опинилися сьогодні. У нас — кадрова управлінська криза. Державою і економікою керують люди, нездатні зрозуміти і розв'язати проблеми створення нових систем.

Сьогодні наші люди цілком втратили довіру до державних управлінців. Державні чиновники стали символами злої сили. І ця проблема — одна з найбільших перешкод на шляху реформативного соціально-економічного руху. Адже ми поки що залишаємося з інерційно дезорієнтованим кадровим корпусом. Інерція цієї сфери велика, але розібратися та усвідомлено її вдосконалювати нам конче потрібно, бо це ключовий момент у завданнях системного пізнання причин кризи, пошуку шляхів її подолання та виходу на шлях прогресуючого розвитку. І жодна формальна адміністративна реформа не допоможе в цьому.

Загальновідомо: стартові можливості нашого незалежного розвитку навіть західні експерти оцінювали як одні з найвищих у СНД. Державні органи України досить сміливо в практичному плані пішли шляхом використання історично підтвердженої світовим досвідом лібералізації господарського життя. Та оскільки це було зроблено фактично в умовах методологічного дефіциту, то реально не було враховано не тільки специфічний стан українського суспільства, отже, можливі негативні наслідки, а й усі позитивні можливості реформ.

Унаслідок безконтрольного вибухового підняття цін, за умов відсутності розробленої концепції соціального захисту, вибухнули інфляція, масова спекуляція, зубожіння народу. Найбільш ініціативна, працездатна, але своєчасно не зорієнтована в морально-правовому плані частина населення заради виживання та збагачення і внаслідок нерозуміння своїх стратегічних інтересів, почала займатися псевдобізнесом, «заробляючи гроші з повітря». Найтяжчі наслідки правового вакууму перехідного періоду — розвал виробничої сфери і фактичне встановлення режиму проїдання національних цінностей.

У цій ситуації, на наш погляд, треба було б уважніше придивитися до реформ у Польщі, як найближчій до нас за всіма параметрами країні. Тоді можна було б побачити, що українське суспільство не мало і тепер не має об'єктивних можливостей здійснити прискорену лібералізацію польського зразка. Можна звернути увагу лише на вирішальні соціально-економічні та морально-правові відмінності двох суспільств. Порівняно з Україною Польща менше часу перебувала у сфері впливу псевдосоціалістичної ідеології, яка цілком заперечувала ринкові та приватновласницькі суспільні відносини. Польща також ніколи не була абсолютно ізольована від зовнішнього, насамперед західного, економічного світу. Не було до кінця знищено тут й інститут приватної власності в аграрній сфері. Ці чинники закономірно відіграли позитивну роль у момент шокової лібералізації польської економіки. Але вирішальними, на системний погляд, у цей час були чинники релігійної та етнографічної гомогенності і ментальної єдності польського суспільства.

Прискорена лібералізація 1993—94 років в умовах вищезгаданих соціальних показників та майже цілковитої відсутності прошарку виробників сучасного ринкового типу створили в Україні специфічний ефект «критичного економічному ризику», незнаний у всьому світі. Нашим державним і управлінським діячам треба було б усвідомлювати, що для забезпечення соціальної ефективності реформ, окрім загальноосвітнього досвіду, потрібні фундаментальні знання економічного механізму як методології сучасної діяльності. Без таких знань реформи, по суті, «сліпі» і в принципі не можуть бути ефективні. Відомо, що коли сліпі ведуть сліпих, то всі будуть у ямі. Так воно й вийшло.

Звичайно, певна ресурсна самозабезпеченість допомагає нам якось вижити, але це не може тривати не тільки нескінченно, а й навіть досить довго з точки зору економічної безпеки. Термін допустимої бездіяльності уряду України та ліміт його помилок уже цілком вичерпано. Необхідність виживання в реально жорстких умовах диктує нам сьогодні рішучу прискореність реформ і розвитку як єдину реальну можливість державно самоутвердитись та на партнерських засадах приєднатися до світового соціально-економічного порядку. Але головні чинники прискорення, ще раз підкреслимо, полягають передусім у кадровій мобілізації та інтеграції зусиль суспільства на сучасній, системно виваженій методологічній основі! У нас немає кадрової державної політики. Рівень управлінських кадрів украй низький.

Соціально-психологічний стан суспільства, компетентність кадрів, менталітет і моральність громадян, їх взаємодовіра і готовність до соціального партнерства — головні передумовні параметри держави, яка розбудовує свою економіку на основі самостійності і кваліфіковано поставленої національної мети. Проте поняття національної мети, національної ідеї і національної незалежності набули в нашому суспільстві навіть негативного відтінку.

Головна причина — немає всебічно обґрунтованої концепції стратегії нашого розвитку. Адже ніхто із керівників української держави ні до, ні після проголошення суверенітету не виступав з такою концепцією публічно. Оскільки такої національної стратегії немає, то часто можна почути запитання: «Незалежність — від чого або від кого?» І справді, треба було б знати, особливо керівній еліті, від чого кожна держава завжди об'єктивно буде залежати та як по можливості уникати небажаної залежності в оптимальному режимі розвитку.

Та дефіцит концепції — це лише один бік наших проблем. Сьогодні ми вже знаємо, що сфера управління державою і національним господарством, сфера регулювання зовнішніх відносин і навіть сфера підприємницького самоуправління потребують не тільки загальної і спеціальної освіти та компетенції, а й політичної волі, творчого хисту, природних і моральних здібностей. І ми вже зрозуміли хибність шляху лицемірно тоталізованої «диктатури пролетаріату», від якого було відібрано майже всі інститути та стимули саморегулювання і духовного самовдосконалення. Ще гіршою може бути автократія, або диктатура особи, навіть якщо це — Президент.

Сьогодні ми маємо усвідомити той життєво важливий факт, що не існує в світі держави, громадяни якої її не люблять, а вона соціально та економічно прогресує. І ніколи не було такої держави. Не можна з цим не погодитися, навіть не треба цього доводити. Вже всі переконались, як люблять свою державу громадяни США, як у політичному плані використовують цю любов її державні діячі та як вони захищають національні інтереси. Можна назвати геть усі — старі і нові, високо- або просто розвинені індустріальні країни, — і побачити, що скрізь панує любов до держави, що є невід'ємною умовою національного поступу. Окрім вияву почуття національної гордості, американці чи японці, наприклад, постійно демонструють свою прихильність до проблеми захисту національних економічних інтересів, віддають перевагу придбанню товарів вітчизняного виробництва, хоч далеко не завжди розуміють, що вони повертають гроші у свою економіку.

Не треба також доводити, як громадяни всіх європейських держав цінують свої національні надбання у духовній, матеріальній, екологічній сферах. Хоч би яким банальним здавалося сьогодні декому поняття «патріотизм», у розвинених країнах воно живе, функціонує, об'єднує всіх членів суспільства, допомагає формувати стратегічні і поточні національні цілі та виступає як духовно-моральний, тобто вирішальний, чинник їх досягнення. Про це свідчить життєва практика всіх цивілізованих країн світу.

Отже, прогресотворчий потенціал соціально-психологічної сфери — передусім у концепції національного розвитку та системі його кадрового забезпечення. Зрозуміло, що хоч би якою істинною була методологія, все ж вона буде залишатися «мертвою», якщо так званий кадровий корпус держави є лише фахово компетентним, але не має духовної мотивації, моральних принципів, відповідальної правосвідомості, патріотичного потягу. Міра єдності методологічних і економічних знань з реальним психологічним станом кадрового корпусу визначає потенціал рушійної сили в процесах реалізації національної мети — досягнення справжнього політико-економічного суверенітету на шляхах ефективної праці і цілковитого забезпечення прав кожного громадянина. Саме така, гуманістично і соціально наповнена, національна мета закономірно може і повинна стати всеоб'єднуючим, політично консолідуючим і економічно інтегруючим чинником розвитку української незалежної держави. Тобто вона може стати рушійною національною ідеєю.

Питанням соціально-психологічного потенціалу сучасного суспільства, особливо кадрової його частини, приділяється сьогодні скрізь багато уваги. Доречно нагадати слова Президента США початку 1960-х років Дж. Кеннеді: «Не питайте, що держава може зробити для вас, а запитайте себе, що ви можете зробити для держави». І це стосується кожного громадянина, бо ефективність господарювання цілком і вирішальною мірою залежить від самих людей, від керівної еліти, від громадян усіх національностей, які проживають в Україні і хочуть побудувати собі добробут та гідне життя. Такий орієнтир закономірно зінтегрує наше суспільство в суб'єктивному плані, на людському рівні, і дасть людям віру в майбутнє.

Таким чином, правова система регулювання в духовно спотвореному, аморальному середовищі принципово не може функціонувати. Відомо також, що регулятивну потужність системи права складають не тільки «буква», а й «дух». Тому для адекватного розуміння писаних законів та відповідного їх дотримання необхідна моральність як жива система принципів саморегулювання соціально-економічного життя і високий рівень правосвідомості у неврегульованих законом «інтервалах самоплину».

Загальний висновок можна зробити відповідно до відомої, до речі, практично перевіреної сентенції: кадри вирішують усе,— і назвати нашу кризу управлінською і кадровою. І це відповідає не тільки логіці речей. Адже кадри є початково-спонукальною, тобто рушійною силою всіх процесів розвитку. Навіть у жахливих снах не можна уявити собі, скажімо, сучасної західної держави, кадровий корпус якої морально і професійно непридатний.

А у нас ця проблема не лише існує, але є головною. Саме вона визначає масштаби, глибину і соціально-економічні наслідки кризи. Без її невідкладного розв'язання годі й говорити про успішне виживання, відродження і розвиток України.

Олег БІЛОРУС,
член-кореспондент НАН України;
Олексій СКАЛЕНКО,
кандидат економічних наук.

Сурогати й інвалюта провокують інфляцію

Деякі особливості бюджетного процесу

БЮДЖЕТНИЙ процес — найкраще відображення основних пріоритетів економічної політики держави, а також впливу різних політичних сил, зацікавлених у тих чи тих напрямах подальшого розвитку країни.

Мало того, бюджет відображає всі перекривлення в економічному розвитку країни. Так, цей головний фінансовий документ на 1998 рік, підготований Кабінетом міністрів України, свідчить про такі негативні економічні процеси в Україні, як:

— уникнення сплати непомірних податків, коли в ситуації, що склалася, підприємства і фізичні особи змушені це робити;

— зростання бартерних операцій;

— зниження рентабельності ведення виробничої діяльності з різних причин: нерегульований імпорт, руйнування наявної інфраструктури підприємств, звуження і внутрішнього, і зовнішнього ринку збуту, відсутність кредитних ресурсів, низький рівень відновлення фондів і впровадження сучасних технологій, незахищеність внутрішнього ринку і, як результат — зростання внутрішньої і зовнішньої заборгованості, критичний стан більшості підприємств і організацій офіційної економіки, дрейфування країни до цілковитої залежності як сировинного додатка інших держав.

Унаслідок цього відбувається зменшення доходів бюджету від виробничої діяльності суб'єктів господарювання, а також скорочення частини валового внутрішнього продукту, який перерозподіляється через бюджет.

Тому немає жодних передумов для економічного зростання, а тим більше для розв'язання соціальних питань найближчим часом.

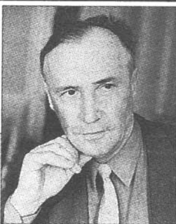
У цьому зв'язку хотілося б поділитися деякими роздумами і проаналізувати аспекти цієї ситуації з точки зору їхнього впливу на формування бюджету.

Наслідок здійснюваної монетарної політики, спрямованої на подолання високої інфляції, — дисбаланс грошової системи, що дедалі зростає, і порушення функцій національної валюти.

Використання винятково монетарних способів можна оцінити як прояв неспроможності держави застосувати весь арсенал засобів і методів фінансово-кредитного регулювання. Зайве захоплення монетарною політикою призвело до виснаження формування заощаджень, внутрішніх інвестиційних ресурсів. Під дією дефіциту грошової маси, що зростає, відбувається штучне завищення доходності сегментів грошового ринку на збиток доходності реального сектора економіки. Помилково нехтується той факт, що в умовах стійкого спаду виробництва і неухильного зменшення бази оподаткування, обмеження грошової маси і збільшення бюджетного дефіциту зменшуються джерела формування доходної частини бюджету і скорочується фінансування бюджетної сфери.

Прийняття величин бюджетного дефіциту і грошової емісії як жорстких орієнтирів економічної політики порочне не тому, що, в принципі, відсутні надійні критерії встановлення їхніх рівнів (наприклад, проблематична бездефіцитність місцевих бюджетів). Головна помилка полягає в тому, що в період спаду виробництва дається чітка установка на обмеження мобілізаційних можливостей бюджетно-податкової і кредитно-грошової політики.

Нормативний підхід до визначення обсягів бюджетного дефіциту і грошової маси явно суперечить самій природі формування цих величин.

Це має дуже яскравий вияв у тому, що в єдиному просторі обігу національної валюти з'являються ознаки нестабільності, до яких передусім належать: розширення використання псевдоплатіжних засобів (векселів, позик), доларизація грошового обігу і заощаджень; тобто національна валюта у такий спосіб передає свої функції замінникам. Один з прикладів — це векселі в системі операцій енергоринку, а також швидке зростання внутрішнього державного боргу за рахунок державних цінних зобов'язань.

У цих умовах Національний банк України втрачає емісійний доход, віддаючи його різним комерційним і адміністративним структурам, що здійснюють емісію псевдогрошових засобів. Такою самою мірою заміщення маси гривні іноземною валютою, що виконує функцію заощаджень, призводить до втрати доходу, але тільки на користь держав—власників цієї валюти.

Зростання таких тенденцій виводить основну частину грошового обігу зі сфери контролю і регулювання, що є небезпечним явищем для подальшого розвитку економіки держави в цілому, бо порушуються взаємовідносини місцевих бюджетів з державним. Мало того, підвищується «цінність» псевдогрошей через те, що їх використання дає змогу приховувати доходи від оподаткування.

З другого боку, затримки фінансування видатків бюджетних організацій, оплати продукції, послуг із державних замовлень породжують ланцюг неплатежів у пропорціях від 1:3 до 1:8 з внутрі- та міжгалузевих зв'язків.

Не менший вплив на порушення функціонування грошової системи справляють бартерні угоди, поширеність яких охоплює дедалі більшу частину підприємств і створює ситуацію підвищеної напруженості й непередбачуваності поведінки цін і ринку збуту, кон'юнктури попиту і пропозиції. Крім того, перекручується значна частина інформації про реальні структурні зрушення у виробництві, формуванні цін та їх складових. Бюджет недоотримує значні суми доходів, а підприємства працюють не в інтересах всієї держави, а виходячи із ситуації, що склалася, часто-густо вимушено.

За оцінкою низки експертів, на бартер припадає більше половини взаємних розрахунків. Треба визнати, що розповсюдження бартерних угод і використання інших способів і засобів захисту виробництва є безальтернативною реакцією підприємств на блокування каналів руху грошей.

Порушення діяльності ускладнюється позабанковим обігом, основу якого становить розвиток «тіньової економіки», з обсягом, що вдвічі перевищує обіг, офіційно контрольований державою. Отже, в організованому обороті товарів і послуг виникає потреба в коштах, що дедалі збільшується.

Компенсатором дедалі більшого дефіциту грошової маси в реальному секторі економіки в такій ситуації виступають грошові «сурогати» і валюта інших країн, які провокують інфляцію не меншою мірою, ніж грошова емісія в аналогічних обсягах і за тих самих обставин. А кому це вигідно, вже було сказано вище. Виходячи з цього, зрозуміло, чому в цій ситуації бюджетні кошти стають таким принадним і доступним «резервом» для забезпечення діяльності комерційних банків та інших фінансових організацій.

В умовах, коли держава в особі Міністерства фінансів за участю Національного банку України є найбільшим емітентом псевдогрошових засобів, що мають різноманітні форми функціонування, курс на жорстке обмеження грошової емісії і неінфляційні джерела фінансування бюджетного дефіциту втрачає сенс.

Антикредитна політика Національного банку, Мінфіну, що має вияв в обмеженні реального сектора, виражається у тому, що комерційним банкам вигідніше вкладати кошти у придбання державних цінних зобов'язань, а не в кредитування економіки. Крім того, поширення обігу векселів як забезпечення платежів, а не заборгованості, дезорганізує весь платіжно-розрахунковий обіг, призводить до втрати державою здатності регулювати грошовий обіг, забезпечувати стабільність економічного зростання, збільшення внутрішньої і зовнішньої заборгованості.

За таких умов функцію засобів довгострокового характеру (заощаджень) здебільшого виконує долар, який змінює економіку США, а не сприяє зростанню економіки України.

Внаслідок доларизації у грошовій системі виокремлюється великий сегмент зі своїми правилами руху валютних коштів, що перебуває значною мірою поза сферою дії політики Національного банку. Відповідно на суму обігу в цьому сегменті коштів в іноземній валюті зменшується обсяг інвестиційних ресурсів, які могли бути використані підприємствами реального сектора для розвитку національного виробництва.

Для бюджету це означає потребу пошуку нових коштів (нових податків і платежів) для фінансування державних видатків на заміну тих, що пішли в доларовий обіг (а потім часто-густо й за кордон на рахунки зарубіжних банків і певних осіб) коштів із грошової системи, а також навзамін односторонного відпливу матеріальних ресурсів у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Встановлення обов'язкових розрахунків у національній валюті за товари та послуги за умови, що ціни жорстко прив'язані до долара США, фактично є формальністю. Ця обставина зумовлює зрощення апарату держструктур, що входять до складу фінансово-грошової системи, і апарату комерційних структур, їх взаємовплив.

Долар проник у всі сфери економічної діяльності, починаючи від укладення договорів, оформлення балансів у двох варіантах і орієнтації суб'єктів господарювання і частини населення на конвертацію національної одиниці. За деякими оцінками, долар становить більше половини сукупного обороту.

Є ще один важливий аспект цієї ситуації. Грошово-кредитна і бюджетна політика формується за рахунок високої частки імпорту — до 80% роздрібного обігу з окремих позицій за максимального значення у 30% виходячи з міжнародного досвіду. Внаслідок чого відбувається розорення вітчизняних товаровиробників, катастрофічно зменшується життєвий рівень більшості населення.

Аналіз функціонування фінансово-кредитної системи вказує на такі суперечності й недоліки.

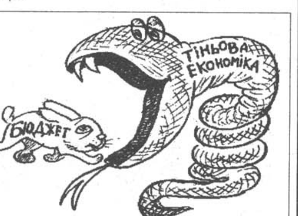
1. Фінансово-кредитна система у сучасному вигляді не спроможна забезпечити коштами не лише розширене, а й просте відтворення, сприяючи лише неплатежам між підприємствами, нарощуванню зовнішнього і внутрішнього боргу.

2. Фінансові й грошово-кредитні інструменти недостатньо скоординовані між собою (наприклад, бюджетна політика, особливо в частині довгострокового інвестування, не співвідноситься з обсягом грошової маси).

3. Фінансово-бюджетна система грунтується на змішаній системі грошового обігу (гривня, долар) і породжує «тікання» капіталу.

4. Національний банк перестав бути єдиним емісійним центром. Емісія псевдогрошових засобів формується за відсутності ліквідної товарно-матеріальної бази.

5. Сучасна фінансово-банківська система, сформована в умовах високого рівня інфляції, не спроможна працювати в умовах стабілізації цін та помірної інфляції.

6. Законодавча база не забезпечує всіх аспектів сучасних вимог до економіки держави.

В силу ситуації, що склалася, слід правильно вибрати відправні критерії та орієнтири економічної політики: напрям грошово-кредитної і податково-бюджетної політики має визначатися темпами зростання валового внутрішнього продукту, а не нормативами інфляції бюджетного дефіциту, які вторинні і мають бути підпорядковані завданням економічного зростання.

Отже, потрібна чітка координація показників ВВП, грошової маси, емісії, кредитних вкладів, валютних резервів Національного банку. Слід відрегулювати механізм просування бюджетних засобів, налагодити жорсткий контроль за податковими та іншими надходженнями. У законодавчому порядку треба чітко визначити функції Національного банку, казначейства, державної податкової служби. Бюджетні кошти не мають бути джерелом доходів для комерційних структур, які мусять оперувати справді вільними коштами, а не «прокручувати» бюджетні.

А для виконання цих вимог має бути сформовано економічну політику, яка могла б розв'язати і проблеми соціальних гарантій держави в економіці за рахунок реального сектора, на основі якого й формується бюджет.

Володимир НЕМИРОВСЬКИЙ,
народний депутат України, секретар Комітету з фінансів та банківської діяльності.

Запитуєте — відповідаємо

«Голос» друкує багато, але не все

22 квітня 1997 року постановою Кабінету міністрів України № 385 були затверджені правила користування місцевим телефонним зв'язком, які регламентують відносини громадян з підприємствами зв'язку.

Відповідно до ст. 57 Конституції України закони та нормативно-правові акти, які встановлюють права і обов'язки громадян, є недійсними, якщо вони не доведені до відома населення.

Чи друкувались ці правила газетою «Голос України»? Якщо ні, то чи дійсні вони?

А. СИМЕЙКО.

Луганська область.

«Голос України» є газетою Верховної Ради, у зв'язку з чим ст. 6.10.3 Регламенту ВР встановлено, що закони України, інші акти, прийняті Верховною Радою, оприлюднюються в газеті «Голос України», і це є офіційною публікацією.

Укази Президента України, постанови Кабінету міністрів, інші підзаконні акти публікуються нашою газетою в тому разі, коли вони мають істотне загальносуспільне значення.

Правила користування місцевим телефонним зв'язком, затверджені постановою Кабінету міністрів України 22 квітня 1997 року, наша газета не друкувала.

Але вони були опубліковані в «Офіційному віснику України» (№17, 1997 р.). Він є офіційним друкованим виданням відповідно до Указу Президента України «Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності» від 10 червня 1997 року.

Дмитро ЗАЄЦЬ, юрисконсульт.

Оголошення

До відома акціонерів ВАТ «Бориславський НДІ «Синтез»

Перші загальні збори акціонерів ВАТ «Бориславський НДІ «Синтез» відбудуться 10 квітня 1998 року об 11-00 у приміщенні актового залу за адресою: м. Борислав Львівської області, вул. Трускавецька, 125.

Реєстрація учасників зборів 10 квітня 1998 року з 8.00 до 10.30.

Порядок денний:

1. Затвердження регламенту загальних зборів акціонерів.
2. Звіт голови правління про результати фінансово-господарської діяльності за 1997 рік, основні напрями діяльності на 1998 рік.
3. Звіт ревізійної комісії.
4. Затвердження річного звіту та балансу за 1997 рік.
5. Звіт спостережної ради.
6. Про розподіл прибутку за 1997 рік та затвердження плану розподілу прибутку на 1998 рік.
7. Про зменшення статутного фонду в зв'язку з відчуженням майна на 20212 акцій, які перебувають у державній власності, вартістю 5503 гривні, що складає 0,3% статутного фонду.
8. Про внесення змін та доповнень до статуту ВАТ згідно вимог чинного законодавства.
9. Вибори голови правління, спостережної ради та ревізійної комісії.
10. Затвердження внутрішніх нормативних документів.

Для участі у зборах потрібно мати паспорт або інший документ, що посвідчує особу акціонера чи його представника.

Довідки за телефонами: (03248) 5-43-89. Факс: (03248) 5-05-74.

Спостережна рада правління.

10.04.1998 г. в 13.00 часов состоится общее собрание акционеров АОЗТ «Надежда» по адресу: г. Кривой Рог-102, ул. 27 партсъезда, 10, зал заседаний.

Повестка дня:

1. Отчет правления о результатах финансово-хозяйственной деятельности за 1997 г.
2. Отчет ревизионной комиссии.
3. Утверждение новой редакции устава.
4. Утверждение внутренних нормативных документов АО.
5. Выборы совета АО (наблюдательного совета).
6. Выборы ревизионной комиссии.
7. Увеличение уставного фонда АО в связи с индексацией.
8. Разное.

Увеличение уставного фонда осуществляется на сумму 2878960 гривен путем увеличения номинальной стоимости акций до 350 грн. за 1 шт. Регистрация участников собрания 10.04.98 г. с 12.00.

До уваги акціонерів ВАТ « Тернопільгаз»!

Збори відбудуться 10 квітня 1998 р. о 12-й годині в приміщенні клубу ВАТ «Тернопільгаз» за адресою: Тернопіль, вул. Чернівецька, 54, 4-й поверх.

Реєстрація акціонерів, або їх довірених осіб проводитиметься з 8-ї до 11-ї год.

Порядок денний:

1. Звіт правління ВАТ «Тернопільгаз» про результати фінансово-господарської діяльності за 1997 рік та висновки ревізійної комісії щодо звіту та балансу, затвердження звітів і балансу (доповідають Караванський О. І. — голова правління, Чабан М. В. —голова ревізійної комісії).
2. Затвердження змін та доповнень до статуту ВАТ «Тернопільгаз».
3. Затвердження внутрішніх нормативних актів (Положень) ВАТ «Тернопільгаз».
4. Вибори органів управління ВАТ «Тернопільгаз».

Зміни

до інформації про випуск акцій відкритого акціонерного товариства Колективно-акціонерного виробничого підприємства Буський пивзавод

Претензії від осіб, які підписалися на акції, приймаються протягом 15 днів з дня опублікування інформації.

Обережно: «прихватизація»!

Як «з'їсти» державу? По шматочку...

Дещо про апетит

У Львові в одному величезному будинку були собі чотири державні підприємства. Два з них мали приватизуватися, а два залишитися в державній власності.

Регіональне відділення Фонду державного майна України у Львівській області видало наказ про поділ виробничих площ. Та раптом дорученням Кабінету міністрів за підписом колишнього віце-прем'єр-міністра В. Пинзеника Фондові державного майна було наказано віддати всі виробничі площі у власність лише одному з цих підприємств. А всі інші відтепер зобов'язані орендувати в нього приміщення за комерційними цінами.

Мимоволі виникає запитання: а що це за таке улюблене посадовими особами підприємство, якому керівники Фонду держмайна та Кабінету міністрів збираються протиправно подарувати виробничі площі інших підприємств, котрі коштують мільйони гривень навіть за нинішніх кризових часів? Це ВАТ «Експериментально-конструкторський і технологічний інститут захисних покрить» (ВАТ «ЕКТІавтопром»).

Слід зазначити, що для виробничих цілей він не використовує навіть тих виробничих площ, які займає, майже всі їх орендують тринадцять комерційних структур. А виробнича діяльність інституту взагалі припинилася. У колективі виникла конфліктна ситуація. Кількість працівників зменшилась у три з половиною разу. Майже половина працюючих перебуває у вимушених неоплачуваних відпустках. Інститут практично припиняє виконувати свої функції технологічного центру в галузі, що обумовлює розміщення відповідних робіт замовниками профільної тематики інституту в інших організаціях.

А тепер подивімося, чим займаються і як працюють ті державні підприємства, яких виселяють.

Це державний Науково-технічний центр «Композит», розміщений у корпусі з 1990 року. Він забезпечує сучасними технологіями виконання спеціальних функцій Національного банку України, Міністерства внутрішніх справ, інших державних установ.

Відповідно до постанови Верховної Ради України центром «Композит» разом із зазначеним заводом з 1991 по 1996 роки було проведено комплекс робіт з організації виготовлення нагрудних знаків, виробництва українських монет. До речі, якість їх значно зросла порівняно з першими випусками завдяки технологіям, розробленим тут. У даний час організація продовжує науково-дослідні роботи у цьому напрямі.

На замовлення українських експортерів центр розробляє матеріали (і здійснює їх виробництво) для захисту тонколистового прокату у разі його транспортування морем, зокрема при експорті продукції Маріупольського металургійного комбінату на американський континент.

Окрім того, тут виконуються роботи на замовлення виробничих об'єднань Міністерства внутрішніх справ, машинобудівної, металургійної та інших галузей промисловості. Науково-технологічна продукція центру експортується. Всі розробки центру «прив'язані» до української сировини. Він повністю відмовився від імпортних матеріалів.

Заборгованості у заробітній платі та перед бюджетом немає. Але з січня минулого року приміщення центру силоміць захоплені ВАТ «ЕКТІавтопром». Науково-технологічне обладнання викинуто в коридор. Притулок працівникам центру надав дослідний завод.

Друге державне науково-дослідне підприємство — «КОНЕКС». Воно розміщене в цьому будинку з 1986 року і виконує функції координатора низки програм космічних досліджень України, зокрема в сфері розробки космічної техніки, вивчення з космосу кліматичних, аграрних, екологічних процесів на території України, в т. ч. пов'язаних з недопущенням та ліквідацією катастроф. Продукція має попит спеціалізованих українських та зарубіжних організацій. «КОНЕКС» виконує роботи за держзамовленнями Національного космічного агентства, Міністерства оборони. У нього ліцензія на право здійснення діяльності, пов'язаної з держтаємницею. Підприємством проведена реконструкція приміщень з урахуванням умов спеціальних режимних обмежень (окрема прохідна, особливі енергопостачання та зв'язок).

Фінансово-економічний стан підприємства стабільний, заборгованості у зарплаті та перед бюджетом немає.

Серед потерпілих і дослідно-експериментальний завод технологічного обладнання (ДЕЗТО). За нинішніх умов —це підприємство, що належить до галузі машинобудування, з кількістю працівників близько 200 чоловік. Фінансово-економічне становище заводу —стабільне, ринок збуту його продукції в Україні, Росії, Білорусі нині зростає.

Завод побудований разом з ВАТ «ЕКТІавтопром» за рахунок державних централізованих джерел фінансування колишнього Мінавтопрому СРСР. За проектом їхнього будівництва вони розміщені в спільних приміщеннях.

На вимогу зазначених підприємств регіональне відділення Фонду державного майна України у Львівській області створило комісію з розподілу приміщень. Комісія дійшла висновку, що наказ регіонального відділення про розподіл приміщень від 12.08.1996 року не виконується через некомпетентне і безпідставне втручання п. В. Пинзеника. Голова правління ВАТ «ЕКТІавтопром» п. В. Шестопалов не передав на баланс означених державних підприємств зайняті ними виробничі приміщення.

За невиконання наказу йому було оголошено догану. Тільки й того!

Рука руку миє?

То хто ж такий п. Шестопалов Володимир Євгенович? Адже одне його прохання до віце-прем'єра п. В. Пинзеника втрутитися у розв'язання питання призвело до того, що через тиждень у Фонд держмайна надійшло доручення Кабінету міністрів.

Чому керівництву інституту в його зазіханнях на чуже майно допомагали високі посадові особи?

Є підстави гадати, що ліквідація вітчизняних підприємств, які виробляють наукоємну та високотехнологічну продукцію, здійснюється не випадково.

У серпні 1997 року ВАТ «ЕКТІавтопром» надіслало підприємствам проекти договорів оренди приміщень, в яких вимагало сплачувати йому близько півмільйона гривень щорічно. Для чого тоді працювати та заробляти гроші самим? Адже прибуток цього приватного підприємства утворюватиметься за рахунок державних коштів, сплачених за «оренду» своїх власних приміщень державними підприємствами.

З питання розподілу приміщень у зазначеному комплексі відповідно до законів України контрольна комісія Верховної Ради з питань приватизації тричі зверталася до Фонду державного майна України.

Розглянувши повторно звернення комісії, заступник голови ФДМУ п. В. Ковтюх змушений був видати наказ про проведення приватизації цих об'єктів відповідно до закону. Втім виконуючий обов'язки голови ФДМУ п. В. Лановий, повернувшись з відпустки, відмінив цей наказ, а свого заступника В. Ковтюха звільнив з посади.

А за законом...

Звернімося до чинного законодавства України. Відповідно до п. 4 ст. 5 Закону України «Про приватизацію майна державних підприємств» та п. 2 ст. 2 Закону України «Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)» будівлі (споруди, приміщення) за бажанням покупця приватизуються з об'єктами приватизації, що в них розміщені, якщо на їх приватизацію немає прямої заборони відповідного органу. Це саме правило перейшло і в нові закони «Про внесення змін до Закону України «Про приватизацію майна державних підприємств» та «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)».

Абзац 2 п. 6 ст. 5 Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про приватизацію майна державних підприємств» передбачає, що якщо в нежилих приміщеннях будинку, котрий є державною власністю, розміщується два і більше державних або заснованих на оренді державного майна підприємств, то в разі прийняття рішення про приватизацію одного чи кількох з них приміщення, що вони займають, за відсутності заборони на приватизацію будинку приватизуються разом з іншим майном підприємства після закріплення за названими співкористувачами цих приміщень на праві повного господарського відання, оперативного управління або на договірних засадах.

Відповідно до п. 8 Роз'яснення президії Вищого арбітражного суду України від 2 квітня 1994 року № 02-5/225 перебування будинку, який належить до загальнодержавної або комунальної власності, на балансі одного підприємства (організації) не означає, що це підприємство має виняткове право користування всіма приміщеннями будинку. Якщо будинок збудований за рахунок державних централізованих джерел фінансування, і власник (орган, уповноважений управляти державним майном) визначив належність спірного приміщення кожному з підприємств (організацій), то факт знаходження на балансі одного з підприємств не є підставою для визнання його єдиним законним власником усіх приміщень цього будинку.

Для продовження діяльності саме таких підприємств, що працюють рентабельно на умовах повного госпрозрахунку та мають стабільне фінансово-економічне становище, реалізуючи з прибутком свою продукцію в Україні та на експорт, за законом приміщення, що вони займають, мають бути передані їм у повне господарське відання та занесені на їхні баланси.

Замість епілогу

Після цього кожне підприємство може приватизуватися окремо або залишитися у державній власності, не створюючи труднощів у виробничій та економічній діяльності розміщених разом з ним в одній будівлі підприємств.

У випадку приватизації всієї будівлі, в якій знаходиться чотири підприємства, як власності лише одного з них інші опиняються у становищі орендарів належних їм виробничих площ, що означає їх фактичну насильницьку ліквідацію. В нашому випадку, поза всяким сумнівом, це завдасть значної шкоди економічним і політичним інтересам України. А причетними до протидержавних дій виявляються державні люди — в. о. голови Фонду держмайна України В. Лановий та колишній віце-прем'єр В. Пинзеник. Що й казати — сумно.

Зазначені матеріали передані спеціальною контрольною комісією Верховної Ради з питань приватизації на розгляд в. о. Генерального прокурора України, який з трибуни Верховної Ради урочисто обіцяв припинити злочинність та корупцію у вищих ешелонах влади.

Юрій КАМ'ЯНИЙ,
завідувач секретаріату спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації,

Леонід КОВАЛЕНКО,
помічник голови спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації.

Енергозбереження

Заправимо бензобаки... спиртом

УПЕРШЕ в нашій державі на Вінницькому ВО «Поділляспирт» почали освоєння нового нетрадиційного виду продукції — паливного етанолу. З цього приводу кореспондент «ГУ» веде розмову з генеральним директором об'єднання, кандидатом економічних наук Григорієм КАЛЕТНИКОМ.

— Хочу одразу зауважити, — каже Григорій Миколайович, — що паливний етанол як добавка до автомобільного бензину вже давно використовується у ряді країн, з яких найближча до нас — сусідня Польща. Заправляють ним бензобаки автомобілісти США, Канади, Бразилії. У нашій державі на високому рівні також не перший рік тривають розмови про його виробництво. Так, ще у 1994 році Держхарчопромом розроблено заходи, що передбачають виробництво етанолу і створення бази для отримання сумішного бензину. Ми впритул підійшли до розв'язання цієї проблеми.

ІНФОРМАЦІЯ ДО РОЗДУМІВ.

Торік виробництво спирту на 12 підприємствах, що входять до складу об'єднання, зменшилося на 62 відсотки. Якщо раніше 75 відсотків продукції реалізовувалося за межами держави, то у 1997 році цей показник становив лише 31 відсоток. Фактично підприємства відпрацювали у виробничому режимі в середньому по три місяці. У п'ять разів скоротилися прибутки. Нині ємкості спиртозаводів переповнені нереалізованою продукцією, якої зібралося більш як 2 млн. декалітрів.

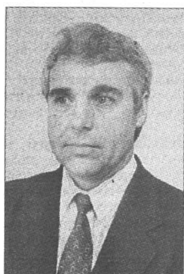
— Одним з основних шляхів виходу із ситуації, що склалася, — продовжує Г. Калетник, — є освоєння згаданого вище нового виду продукції.

— Що конкретно робиться для цього?

— Ми вже давно ведемо підготовчі роботи. Активну допомогу надають фахівці НДІ «Спиртбіопрод», Українського університету харчових технологій. За їх участю та при підтримці керівництва концерну «Укрспирт» на Барському спиртокомбінаті було проведено науково-практичну конференцію з проблем виробництва паливного етанолу. Саме це підприємство має стати піонером у новій справі.

— Коли плановано отримати нову продукцію?

— Нині триває перепрофілювання комбінату. Забігаючи наперед, скажу,

що істотно змінювати технологічний процес не потрібно. Тому, якщо все задумане вдасться здійснити, звичайно, при підтримці концерну «Укрспирт», то уже в середині нинішнього року матимемо етанол. До речі, до освоєння виробництва цієї ж продукції готуються ще на двох заводах — у Гайсині та Тростянці.

— Що є сировиною для неї?

— З цим проблем, гадаю, не виникатиме. Бо де ще, як не на Вінниччині, краще розвинена цукрова галузь. Навіть за попередніми підрахунками, цукрозаводи області могли б поставляти нам приблизно 180 тисяч тонн відходів виробництва, точніше, меляси, з якої виготовляють етанол.

— Яку кількість нової продукції можна виробляти протягом року?

— Розрахунки, проведені фахівцями науково-дослідного інституту «Спиртбіопрод», показують, що тільки на трьох згаданих наших підприємствах можна отримувати 60 мільйонів літрів етанолу. З цієї кількості виходить 600 млн. літрів сумішного автомобільного пального (співвідношення становить 10 відсотків етанолу до 90 відсотків бензину А-76). Крім економії бензину, як стверджують спеціалісти, поліпшується його якість, насамперед за рахунок збільшення октанового числа. Важливо, з огляду на нинішню екологічну ситуацію, те, що при використанні такого пального зменшуються викиди шкідливих газів — в 1,6 — 1,9 раза. Це дуже істотно, адже в Європі у 2000 році буде заборонено використання бензину з важким свинцем. Коментарі, вважаю, зайві.

— Григорію Миколайовичу, а що показують розрахунки стосовно ефективності такого виробництва?

— Давайте виходити із таких показників. Якщо торік спиртозаводи, що працюють на мелясі (таких підприємств в об'єднанні 8), перерахували до бюджету області майже 2 млн. гривень, то при виробництві нової продукції такі відрахування зростуть щонайменше вдвічі. До того ж називаю лише суму відрахувань податку на прибуток... Не важко підрахувати, скільки буде зекономлено дефіцитного автомобільного пального.

Розмову вів **Віктор СКРИПНИК.**

Вінницька область.

До гарячих джерел — з прохолодою

БАГАТА на корисні копалини Закарпатська земля. В її надрах, як стверджують геологи, є майже всі елементи таблиці Менделєєва. Навіть золото, промисловий видобуток якого розпочнеться невдовзі на Мужіївському родовищі. Та цим надра не вичерпуються.

Є на Закарпатті й інше неоціненне багатство — геотермальні води, які, на жаль, не мають тут практичного застосування. А діапазон їх використання може бути надзвичайно широкий. Підземними теплими водами ефективно лікують людей від багатьох недуг. Цілющий розсіл можна розливати в пляшки, щоб оздоровлювати хворих в інших областях. Крім того, вони придатні для опалювання житлових будинків, шкіл, дитсадків, санаторіїв, для обігріву теплично-парникових господарств, розплідників малька промислових риб тощо.

Найбільші запаси геотермальних вод містяться в межах Закарпатської низовини на півкілометровій глибині. Природа створила для них сприятливе середовище. Тектонічна будова тутешніх надр така, що води утримуються в породах, які є хорошими фільтрами.

Закарпатська геологорозвідувальна експедиція з 1964 року займається пошуком і пробурила з цією метою близько тридцяти свердловин завглибшки від 640 до 1.500 метрів. За цей час виявлено три типи води: з температурою 20—37 градусів за Цельсієм, 37—50 градусів та понад 50 градусів. Усі вони високомінералізовані і мають різний хімічний та газовий склад.

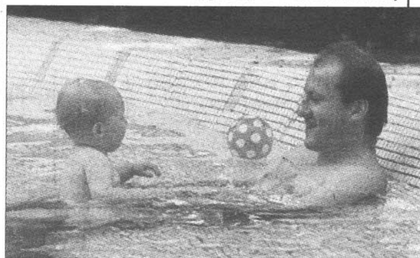
Хоч як це прикро, але використовується на Закарпатті лише одне геотермальне джерело, відкрите в місті Берегову. Ним живиться плавальний басейн. Слава Богу, що й від цього мають утіху місцеві дітлахи. Проте користь була б значно більшою, якби цими водами, щедро насиченими бором, натрієм та хлоридами, могли скористатися люди, які страждають на хвороби шкіри, органів травлення, нервової та кістково-м'язової системи, гінекологічні. Недарма це джерело занесено до галузевого стандарту України за свою високу мінералізацію та унікальність.

Чудові властивості й у термальних вод, з підвищеним умістом вуглекислоти, кремнієвих сполук та бору, відкритих поблизу села Нижня Солотвина. Вони є аналогом цілющих вод всесвітньо відомого курорту Вісбаден у Німеччині.

І ось новий здобуток закарпатських геологів: у Берегівському районі розвідано надпотужне джерело термальних вод з температурою 50—52 градуси за Цельсієм. Дебіт цієї свердловини — понад тисячу кубометрів води на добу.

Фахівці-теплофізики Національної академії наук України рекомендують створити на базі цього родовища багатопрофільний санаторій із замкнутим циклом водопостачання.

Запропонована схема така: після використання води для лікувальних цілей, обігріву корпусів, можливо, й тепличного господарства, її в охолодженому

стані знову закачуватимуть у глибокі водоносні горизонти. Це дозволить утримувати екологічну рівновагу, поповнювати ресурси унікального родовища.

Пошукові роботи закарпатських геологів, які працюють в умовах економічної кризи, заслуговують на повагу. Відкриття, зроблені ними, мають кардинальне значення для народного господарства області. А поставити їх на службу людям — завдання владних структур.

На жаль, у цільовій енергетичній програмі до 2015 року обласна держадміністрація такому багатообіцяльному джерелу, як геотермальні води, не визначила чіткої схеми використання. Отже, знову залишиться без господаря цілющий підземний скарб.

Варто поцікавитися, як використовуються термальні води в сусідній Угорщині. Там їх, до речі, значно менше, та й за якісними характеристиками вони поступаються закарпатським. Але сусіди діють за принципом: не відкладай на завтра те, що можна зробити сьогодні. І мають чудові результати. А ми вичікуємо.

Василь БАБУХ.

Закарпатська область.

Хроніка. Факти. Події

● *Москва*

Про Курили поки забули

Японська влада істотно спрощує з 1 квітня видачу віз російським бізнесменам як «один із заходів у руслі плану Єльцина—Хашимото». Про це оголосив глава МЗС Японії Кейдзо Обуті на переговорах у Москві з міністром закордонних справ РФ Євгеном Примаковим. Кейдзо Обуті пояснив, що Токіо йде на такий крок «з метою сприяння обмінам громадянами між Японією та Росією і заохочення економічної та інвестиційної активності».

● *Владивосток*

Головний постолімпійський висновок

Олександр Лукашенко виступає за повернення до союзних відносин у СНД. «Союз потрібен нам, як повітря», — заявив він у Владивостоці, де зробив зупинку на шляху з Нагано до Мінська. Президент Білорусі висловив жаль, що, на його думку, з восьми сотень угод, укладених у рамках СНД, працює не більш як десяток.

● *Вашингтон*

Моніка вже потребує спецфонду

У 24-річної Моніки Левинської, котра наполягає на фактах інтимного зв'язку з президентом США Біллом Клінтоном, катастрофічно не вистачає коштів, і вона має потребу в спеціальному фонді для оплати послуг адвоката. З такою заявою виступив адвокат колишньої практикантки Білого дому Уїльям Гінзбург.

Ті кошти незіставні з тими, що мають президент і спеціальний прокурор Кеннет Старр, сказав Гінзбург в інтерв'ю газеті «Вашингтон пост». До цього часу витрати Левинської, над якою висить звинувачення у можливому лжесвідченні під присягою щодо характеру її стосунків із господарем Білого дому, покривав її батько — заможний лікар-онколог Бернард Левинський.

● *Оттава*

Вирішується доля Квебеку

Почався другий тиждень слухань з квебекської проблеми, що проводить Верховний суд Канади. Вищій судовій інстанції належить зробити юридичний висновок: чи має право франкомовна провінція Квебек в односторонньому порядку, порушуючи конституцію Канади, відокремитися від канадської федерації, якщо за це проголосує більшість квебекців на провінційному референдумі?

Юристи, які виступили на слуханнях і представляли федеральний уряд країни, а також провінції Альберта, Манітоба, Саскачеван, виходили з того, що без попереднього внесення змін до основного закону країни таке рішення було б антиконституційним. Адвокат, висловлюючи інтереси сепаратистів, навпаки, твердив, що квебекська проблема є політичною, а не юридичною, і тому лише самі квебекці мають право вирішувати майбутнє провінції.

● *Нью-Йорк*

Приклад для спецслужб

ЦРУ розсекретило доповідь, у якій визнає власну провину в провалі вторгнення на Кубу, здійснене у квітні 1961 року в затоці Кочинос. У минулі вихідні у Нью-Йорку опубліковано уривки з доповіді цього відомства, котра належала за часів «холодної війни» до розряду найсекретніших.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформаційних агентств.

Дискусія «яструбів» та «голубів» триває

В ОСТАННІ два дні переговори керівників ООН та Іраку дали позитивні результати. Генеральний секретар Об'єднаних Націй Кофі Аннан та віце-прем'єр Тарік Азіз домовилися про укладання угоди щодо інспекції «президентських об'єктів» у Багдаді. Поки що цей документ, підписаний учора, не оприлюднено.

Але керівництво ООН уже заявило, що угода відповідає двом принципам: дотриманню резолюцій Ради Безпеки та цілісності процесу інспекцій спеціальної комісії ООН з роззброєння Іраку, повідомляє ІТАР-ТАКС.

Отже, світ може перевести дух. Але зітхати з полегшенням зарано. Вашингтон — основний прибічник застосування воєнної сили проти Іраку — вже заявив, що змінить свою позицію щодо конфлікту тільки після детального ознайомлення з підписаною угодою. І якщо поступки Саддама Хусейна Америку не задовольнять, США можуть знову «брязкати зброєю». Але навіть коли документ виявиться таким, що й американський комар носа не підточить, Вашингтон все одно віритиме не словам, а діям. Тобто не даватиме відбою військовикам доти, доки Саддам сам не відчинить інспекторам двері до всіх своїх палаців.

Домовленості в Багдаді знову розділили світ на два полюси. Перші — «миролюбні оптимісти» — вітають досягнення компромісу. Другі — «войовничі песимісти» — вбачають у нинішніх переговорах ООН та Багдада лише певну гру. Мовляв, з'ясувати відносини на «полі бранному» давно хотіли і США, і Ірак, та й фактично рішення про війну вже прийнято. Просто перед боєм кожна зі сторін має продемонструвати, що зробила все можливе, аби уникнути збройного конфлікту.

Але не можна не визнати, що продемонстрована Саддамом Хусейном здатність іти на деякі поступки міжнародній організації, зміцнить позиції «миролюбців» у Раді Безпеки. Нагадаймо, що прихильників розв'язувати конфлікти за столом переговорів у Раді Безпеки троє — Росія, Франція та Китай, натомість «вояків» — двоє: Британія та США.

Проте зупинити Сполучені Штати в їхньому намаганні застосувати зброю проти Іраку й надалі буде нелегко. Держсекретар США Мадлен Олбрайт вже заявила, що Вашингтон керуватиметься лише «національними інтересами». До речі, а яка думка у громадян США? За недавнім опитуванням журналу «Ньюсвік», 39 відсотків американців переконані, що можливостей дипломатії не вичерпано. Щодо нинішнього плану бомбардування Іраку, то він не влаштовує ані «яструбів», ані «голубів». Зокрема, 36 відсотків вважають: якщо вже починати воєнну операцію, то масштабну, з метою усунути Саддама Хусейна від влади. Водночас 58 відсотків американців побоюються, що кількість жертв серед іракців у цьому разі перевищить тисячу, 60 відсотків занепокоєні власною долею: а раптом Ірак влаштовуватиме терористичні акти проти американських громадян або ще щось гірше?..

Надія ВЕРБИЧЕНКО.

Генерал – на коні, навіть коли пересідає на мотоцикл

НА ПОЧАТКУ березня в Індонезії відбудуться президентські вибори. Змін на міжнародній арені, зокрема в україно-індонезійських відносинах, очікувати не слід. Адже лідером азіатської держави знову стане генерал армії у відставці Сухарто. Ось уже тридцять два роки поспіль він управляє країною.

Політичний устрій в Індонезії — без перебільшення, унікальний. Президента обирає Національний консультативний конгрес (НКК), до складу якого входять парламентарії, представники районів, громадських і релігійних організацій. Рішення НКК передбачувані. Фактично главою держави затверджується єдиний кандидат, якого підтримують збройні сили Індонезії.

Критика на адресу «військового автократизму» в Джакарті лунала від західних держав і раніше. Але змін в Індонезії не передбачалося: Сухарто міцно тримав кермо правління. Він мав найголовніший для Заходу козир: попри автократизм, країна змогла досягти чималих економічних успіхів.

Але цей туз виявився фальшивим. Індонезійська економіка не встояла під час останнього фінансового краху в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні. Місцева валюта — рупія — щодень знецінюється. Індонезія потребує зарубіжних фінансових вкладень.

І тут уже козирі перехопив Захід, який не забарився висунути свої умови. Насамперед — в економічній галузі. Як пише «Тайм», «коли в січні до країни прибув директор-розпорядник МВФ Мішель Камдессю, щоб вести переговори про умови надання кредиту в 43 мільярди доларів для потопаючої економіки Індонезії, Сухарто був змушений погодитися демонтувати сумнозвісну систему знижок і субсидій, які казково збагатили партнерів по бізнесу та його шістьох дітей».

Але економікою противники військової диктатури в Індонезії не обмежилися. Майже в усіх зарубіжних виданнях, які розповідали про майбутні вибори в цій державі, лунала критика на адресу Сухарто. Активізувалася й опозиція в Індонезії. Щоправда, до якихось серйозних політичних змін це не призвело. Але, може, це задкид на майбутнє? Сухарто нині, як відомо, 76 років — це вік, коли думають про відпочинок. Тож, можливо, не в березні, нехай пізніше, але в Індонезії таки настануть великі зміни.

Надія БЕДРИЧУК.

На знімку із журналу «Шпігель»: Сухарто вже 32 роки в «сідлі».

Побачимося!

До нас їде ревізор...

Чутки про приїзд державного секретаря США Мадлен Олбрайт в Україну аж ніяк не перебільшені. Хоча, звісно, остаточної дати її візиту не визначено: називають і п'яте березня, і пізніші терміни.

Принаймні, українські державні мужі прагнуть, аби «залізна леді» американської політики приїхала в Київ до 30 квітня — дня, коли вона доповідатиме в Конгресі США про інвестиційний клімат у нашій державі. Цей клімат, на думку урядовців, цілком сприятливий —отже, Україні можна видати щорічну американську допомогу (225 мільйонів доларів).

Клопіт уряду щодо коштів зрозумілий: на носі президентські вибори. Але що змусить Мадлен Олбрайт облишити нагальні справи і примчати в Київ? Принаймні, на візити ввічливості в неї немає часу: вона їздить лише в «гарячі точки», як то Ірак та Ізраїль. Отож приїзд держсекретаря США в Київ (якщо справді відбудеться) свідчитиме про занепокоєння Вашингтона та його увагу до ситуації в Україні. Хоча можновладці прагнуть представити візит як своєрідну «ревізію» українського інвестиційного клімату, який не зазнав особливих змін (якби було навпаки, до нас би миттєво примчали інвестори з сусідніх держав).

Світлана ЧАЛА, «Голос України» (з Кишинева)

Придністров'я вимагає гарантій

ГЛАВА адміністрації Придністров'я Ігор Смирнов звернувся до глав держав, що виступають гарантом у врегулюванні придністровського конфлікту, Леоніда Кучми та Бориса Єльцина, а також до ОБСЄ із пропозицією підписати новий документ, котрий розцінюють у регіоні як «механізм реальних зовнішніх гарантій».

Суть його така: якщо одна зі сторін конфлікту, тобто Молдова чи Придністров'я, спробує силою розв'язати виниклі між ними проблеми, країни-гаранти зобов'язуються ввести в зону конфлікту війська і застосувати до порушника економічні санкції. У Тирасполі вважають це достатньою для себе мірою безпеки.

Якщо угоду буде підписано, твердить придністровський президент, можна буде вивести із зони безпеки важку техніку, на чому давно наполягає Кишинів, а також скоротити чисельність молдовських і придністровських миротворчих сил. Очевидно, основний розрахунок Тирасполь робить на російське військове угруповання, що стоїть у Придністров'ї, — в разі чого і виводити не доведеться.

Павло АНГЕЛУЦА, «Голос України» (з Австралії)

Королева чи президент?

ЗАВЕРШИЛИСЯ десятиденні Конституційні збори Австралії, які ухвалили рішення про проведення наступного року референдуму щодо впровадження президентського правління.

Отже Австралія може стати повністю незалежною від британської Корони республікою з 1 січня 2001 року — рівно через сто років з дня проголошення Австралійської федерації.

Але влада лідера в цій країні буде дуже обмеженою. Слід зазначити, що не всім австралійцям до вподоби «куца» ідея президентства. Опитування громадської думки засвідчило, що більшість вважає за краще лишити в Австралії правити Королеву, ніж мати президента, якого, найімовірніше, обиратиме парламент.

Автопокрышки и шины

более 70 типоразмеров по ценам ниже цен заводом-изготовителей, оптовым покупателям скидка. Самовывоз и вагонные поставки со склада в г. Днепропетровске.

Тел. (0562) 44-54-48; 44-24-06.
Факс (0562) 44-242-06.

ТЕНТЫ

изготовление ремонт

на любой автомобиль, прицеп, полуприцеп

СРОК ИЗГОТОВЛЕНИЯ –3 ЧАСА

СКИДКА 10%

г .КИЕВ 564-84-55
(044) 564-84-67

---

10 квітня 1998 року о 13-й год. відбудуться загальні збори акціонерів відкритого акціонерного товариства «Білоцерківська теплоелектроцентраль» з порядком денним:

1. Звіт правління про результати господарсько-фінансової діяльності товариства за 1997 рік.
2. Звіт ревізійної комісії про результати господарсько-фінансової діяльності товариства за 1997 рік.
3. Внесення змін до статуту товариства.
4. Про створення фінансово-господарського об'єднання.
5. Довибори ревізійної комісії.

Збори відбудуться за адресою: 256400, Київська обл., м. Біла Церква, вул. П. Запорожця,361.

Реєстрація акціонерів — 10 квітня 1998 року з 9-ї до 12-ї години.

Телефони для довідок: 7-19-89; 38-2-59.

Правління ВАТ «Електроприлад»

повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 9 квітня 1998 р. о 14 годині за адресою: Київ, вул. Глибочицька, 17, зал засідань.

Порядок денний

1. Підсумки діяльності ВАТ «Електроприлад» за 1997 рік.
2. Висновки ревізійної комісії про виробничо-фінансову діяльність товариства за 1997 рік.
3. Звіт спостережної ради ВАТ «Електроприлад».
4. Про основні напрями діяльності ВАТ «Електроприлад».
5. Внесення змін до Положення про загальні збори товариства.
6. Довибори члена правління замість вибулого.

Реєстрація учасників зборів з 9.00 до 13.00.

Для участі у зборах потрібно мати при собі документи, що посвідчують особу.

Шановні акціонери ВАТ «Подільський цемент»

Запрошуємо вас взяти участь у загальних зборах ВАТ, які відбудуться 10 квітня 1998 року о 10 годині в актовому залі заводоуправління ВАТ «Подільський цемент».

Реєстрація акціонерів та їх повноважних представників (довірених осіб) розпочнеться о 8-30 і триватиме до 9-45. Наявність документа, що посвідчує особу обов'язкова.

На порядку денному:

1. Звіт дирекції про результати фінансово-господарської діяльності ВАТ «Подільський цемент» у 1997 році.
2. Звіт директорів дочірніх підприємств про результати фінансово-господарської діяльності у 1997 році.
3. Звіт ради АТ про її роботу в 1997 році.
4. Звіт ревізійної комісії про результати проведених перевірок за звітний період та висновки з річного звіту та балансу АТ за 1997 рік.
5. Про перспективний план та стратегію роботи АТ у 1998 році. Затвердження бюджету діяльності товариства та нормативів розподілу прибутку на 1998 рік.
6. Про другу емісію акцій ВАТ «Подільський цемент».
7. Внесення змін та доповнень до статуту ВАТ «Подільський цемент».
8. Затвердження положень про керівні органи АТ.
9. Вибори членів ради АТ.
10. Вибори нового складу ревізійної комісії.

У зв'язку з проведенням індексації вартості основних засобів рада АТ пропонує зборам розглянути питання про збільшення у 5 разів розміру статутного фонду шляхом пропорційного збільшення кількості акцій кожного акціонера АТ «Подільський цемент» у відповідне число разів без зміни їх номінальної вартості.

У такий спосіб реформований статутний фонд становитиме 49 860 000 (сорок дев'ять мільйонів вісімсот шістдесят тисяч) гривень, загальна кількість акцій — 4 986 000 (чотири мільйони дев'ятсот вісімдесят шість тисяч) штук, номінальна вартість акції — 10 гривень.

Підписка на додаткові акції проводитися не буде.

Реєстрацію доручень на право представляти акціонерів на загальних зборах проводитиме рада АТ «Подільський цемент» (адмінкорпус цементного заводу, 3-й поверх) до 3 квітня 1998 року (включно) з 9 до 17 години (крім вихідних).

Більш вичерпну інформацію з питань підготовки та проведення зборів можна отримати за **телефонами: (03849) 3-95-20, 6-71-13.**

Рада АТ «Подільський цемент».

Правління ВАТ «Миронівська районна аптека № 17» повідомляє про проведення 10 квітня 1998 року чергових загальних зборів акціонерів.

Порядок денний

1. Підсумки діяльності ВАТ за 1997 рік та план діяльності на 1998 рік (звіт правління).
2. Звіт спостережної ради ВАТ.
3. Звіт ревізійної комісії ВАТ.
4. Про зміни до статуту та положень ВАТ.
5. Проведення довиборів членів спостережної ради та ревізійної комісії.
6. Про виплату дивідендів.

Початок зборів об 11 годині, реєстрація учасників з 8 години.

Місце проведення: Миронівка, вул. Пироженка, 3 (актовий зал пансіонату «Радон»).

Довідки за телефонами: 5-57-51, 5-14-50.

Відкрите акціонерне товариство «Світанок»

повідомляє, що 9 квітня 1998 року о 14.00 у Києві, вул. Л. Толстого, 6, відбудуться загальні збори акціонерів *з порядком денним:*

1. Затвердження річних звітів виборних органів.
2. Затвердження змін в установчих документах.
3. Організаційні питання.

Правління ВАТ «Світанок».

До уваги акціонерів ВАТ «Олбі-Україна»!

15 квітня 1998 року о 10-й годині відбудуться збори акціонерів за адресою: Чернівецька обл., м. Вижниця, вул. Українська,100. Реєстрація з 9-ї години ранку.

Порядок денний:

1. Звіт правління про роботу товариства за 1997 рік та перспективи на 1998 рік.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Затвердження річного балансу товариства.
4. Дивідендна політика.
5. Перевибори членів органів управління товариства.
6. Різне.

Правління.

Відкрите акціонерне товариство «Торговий Альянс» *повідомляє* про проведення загальних зборів акціонерів ВАТ «Торговий Альянс» із порядком денним:

1. Затвердження річного балансу товариства (звіт правління).
2. Затвердження висновку ревізійної комісії.
3. Про внесення змін до статуту товариства.
4. Про затвердження кандидатури незалежного реєстратора для ведення реєстру акціонерів ВАТ «Торговий Альянс».

Збори відбудуться 28 березня 1998 р. о 10-й годині в приміщенні Будинку культури металургів за адресою:

Запоріжжя, вул. 40-річчя Радянської України, 17.

Початок реєстрації акціонерів з 9 години.

До уваги акціонерів ВАТ «Рівнегаз»!

Повідомляємо, що загальні збори акціонерів відбудуться 10 квітня 1998 року о 10-й годині в актовому залі товариства за адресою: м. Рівне, вул. Білякова,4.

Порядок денний:

1. Звіт голови правління про фінансово-господарську діяльність ВАТ «Рівнегаз» за 1997 рік.
2. Висновок ревізійної комісії про фінансово-господарську діяльність ВАТ «Рівнегаз» за 1997 рік.
3. Затвердження балансу та розподілу чистого прибутку ВАТ за 1997 рік.
4. Про збільшення статутного фонду ВАТ «Рівнегаз» у зв'язку з індексацією балансової вартості основних фондів.
5. Про внесення змін та доповнень до статуту ВАТ.
6. Про внесення змін до внутрішніх нормативних документів ВАТ.

Реєстрація учасників зборів буде проводитися з 8-00 до 10-00.

Для реєстрації учасникам зборів мати:
1. Документ, що посвідчує особу.
2. Доручення на право участі у зборах (для представників акціонерів).

Довідки за телефонами: 28-14-45, 28-07-23.

---

8 квітня 1998 року відбудуться загальні збори засновників акціонерного товариства «Ефект».

Збори розпочнуться о 15.30 у приміщенні актового залу АТ «Ефект» за адресою: м. Харків, вул. Георгіївська,10.

Порядок денний:

1. Про результати фінансово-господарської діяльності акціонерного товариства у 1997 році та основні напрями роботи у 1998 році.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Затвердження розподілу прибутку за 1997 рік.
4. Вибори спостережної ради і дирекції.
5. Затвердження положень.
6. Про зміни та доповнення до установчих документів АТ «Ефект».
7. Різне.

Телефон для довідок: (0572) 27-18-77.

Арбітражний суд Запорізької області (330001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) порушив справу № 5/1-104 про визнання банкрутом закритого акціонерного товариства «Науково-виробниче об'єднання «Запоріжжя» (330065, м. Запоріжжя, вул. Електрозаводська, 3, код ЄДРПОУ 13609375; р/р 26009000401 в КБ «Індустріалбанк» м. Запоріжжя, МФО 313849).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

ДО УВАГИ АКЦІОНЕРІВ!
Правління ВАТ «Завод Альфа» повідомляє:

Загальні збори акціонерів ВАТ «Завод «Альфа» відбудуться 15 квітня 1998 р. о 12.00 в конференц-залі товариства за адресою: 343923, м. Краматорськ, вул. Ювілейна, 70.

Порядок денний:

1. Звіт правління ВАТ «Завод «Альфа» про фінансово-господарчу діяльність за 1997 рік.
2. Звіт ревізійної комісії за 1997 рік.
3. Затвердження висновків ревізійної комісії по балансу та звіту ВАТ за 1997 рік.
4. Обрання членів спостережної ради та затвердження положення про неї.
5. Внесення змін до статуту, установчого договору, положень товариства.
6. Про передачу ведення реєстру власників іменних цінних паперів незалежному реєстратору і затвердження умов договору з ним.
7. Про випуск сертифікатів акцій у документарній формі.
8. Дообрання одного члена ревізійної комісії товариства.
9. Про доручення голові правління підпису змін до статуту і Установчого договору, положень товариства.
10. Різні питання.

Учасники зборів повинні пред'явити паспорт, або інший документ, що посвідчує особу. Доручення на право представляти інтереси акціонера (чи групи акціонерів) треба представити (або надіслати поштою) за тиждень до початку зборів.

Акціонери повинні зареєструватися 25.03.98 р. до 11-ї години.

Особи, що запізнились і не зареєструвались у встановленому порядку, не будуть мати права на участь у голосуванні.

Правління ВАТ «Завод «АЛЬФА».

ШАНОВНІ АКЦІОНЕРИ ВАТ «ВІННИЦЯОБЛПОСТАЧ»!

Повідомляємо Вам, що 9 квітня 1998 року о 10-й годині в приміщенні ВАТ «Вінницяоблпостач» за адресою: Вінниця, Хмельницьке шосе, 108/2 відбудуться загальні збори акціонерів.

Порядок денний:

1. Звіт правління про діяльність ВАТ за 1997 рік та основні напрями діяльності ВАТ на 1998 рік. 2. Звіт ревізійної комісії за 1997 рік. 3. Про зміни до статуту ВАТ. 4. Інші питання.
Довідки за телефонами: 44-66-09 та 44-68-79

Правління ВАТ «Вінницяоблпостач».

Загублене реєстраційне свідоцтво КФ «Лаймдота» за № 1294 від 25.11.91 р. вважати недійсним.

Відділ реклами у «Голосі України» — 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.

До відома пайовиків Київського колективного підприємства матеріальних ресурсів
31 березня 1998 року о 13.00 відбудуться загальні збори пайовиків підприємства за адресою: м. Київ, вул. Марини Раскової, 13.
Початок реєстрації учасників зборів з 11.00.

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати діяльності підприємства в 1997 р. та основні напрями діяльності підприємства в 1998 році.
2. Звіт ревізійної комісії про фінансово-господарську діяльність підприємства.
3. Затвердження результатів діяльності підприємства за 1997 фінансовий рік, звіту і висновків ревізійної комісії.
4. Різне.

Правління.

У номер

Миколаїв

Зелене світло голубому вогнику

Природний газ прийшов до Первомайська ще вісім років тому, однак відповідними мережами поки що охоплено не все місто. Днями їх додалося ще 3,7 кілометра: мале підприємство «Якість» увело в дію нову чергу газопроводу. На більш вигідне й зручне паливо переведено близько тисячі квартир, низку промислових підприємств. Газифікацію здійснюють об'єднаними зусиллями — на кошти місцевого бюджету, підприємств та організацій. До кінця року планують Первомайськ газифікувати повністю.

Донецьк

Бережи мову змолоду

Програму акції «Передай нащадкам наше багатство — рідну мову», яка триватиме до кінця року, розроблено на Донеччині. За цей час кількість україномовних навчальних закладів збільшиться — з'явиться ще 21 школа, а також дев'ять груп у професійно-технічних училищах і п'ятнадцять — у дитсадках, де діти отримуватимуть освіту рідною мовою.

Вінниця

От так ріка — чотири тисячі тонн молока!

80 років виповнилося Герою Соціалістичної Праці Наталії Карпівні Фомовій із села Громадське, що в Літинському районі. Половину з них услалена трудівниця віддала роботі у племзаводі «Літинський». Цього звання вона удостоєна за те, що протягом кількох років поспіль надоювала щорічно по 100(!) тонн молока. Показник, на який рівнялися не тільки на Вінниччині, тримався аж до виходу ювілярки на пенсію.

У бухгалтерії радгоспу підрахували: Н. Фомова за час роботи на фермі надоїла 4 тисячі тонн молока. Нині його вистачило б для такого міста, як Вінниця, та ще й не на один рік.

Луганськ

Містер вокзал — улюбленець пасажирів

Луганський залізничний вокзал визнано кращим за результатами конкурсу, проведеного Міністерством транспорту України. Це стало можливим насамперед завдяки чіткій роботі вокзалу, всі служби якого надають послуги пасажирам на рівні світових стандартів. Крім того, за підсумками минулого року луганські залізничники мають високі показники за обсягами перевезень — за конкурсний період їх послугами скористалися 4,5 мільйона пасажирів.

Гуманіст — за фахом, політик — за покликанням

Виставки

Відомий вчений і сміливий полярник, майстерний митець і неперевершений політик — так говорили про великого норвежця Фрітьофа Нансена. Його різнобічна, яскрава й повна доброчинності діяльність нині ожила в експонатах виставки, зорганізованої Посольством Королівства Норвегії і відкритої у столичному Інституті міжнародних відносин.

Плакати, старовинні фотографії та література переносять відвідувачів виставки у ті далекі роки, коли керований Нансеном полярній експедиції вперше вдалося перетнути Гренландію на лижах по льоду. У 1893—1896 роках сміливий полярник вже пробує пробитися до Північного полюса на полярному судні «Фрам» через Північний Льодовитий океан. Взагалі обидві експедиції Нансена вважають найсміливішими в усій історії полярних походів.

1922 року за діяльність, пов'язану з репатріацією біженців після першої світової війни, та допомогу жертвам голоду в Радянській Росії Нансен одержав Нобелівську премію. А в січні 1923-го норвезький вчений вже їде до Харкова, щоб погодити з урядом радянської України план боротьби з наслідками голоду. Він організував фонд зі статутним капіталом у 250 тисяч золотих рублів. На ці кошти було придбано чимало тракторів та іншого устаткування. Місія Нансена заснувала тоді у Харкові кілька дитячих будинків, яким пізніше було присвоєно його ім'я. Перебуваючи в Харкові, Нансен особисто відвідував дитячі й пологові будинки і перевіряв норми видачі продуктів. Зрештою місії Нансена, підтриманій урядом Норвегії, вдалося врятувати від голодної смерті в Україні та Росії понад 7 мільйонів чоловік.

Як сказав нашому кореспондентові Надзвичайний і Повноважний Посол Королівства Норвегії в Україні Андерс Хельсет, Ф. Нансен має стати символом сьогоднішньої політики, адже дуже важливими є міжнародні зв'язки, що ґрунтуються саме на дружбі.

Алла РОМАНЧУК.

На знімку: Фрітьоф Нансен.

Подія

Вперше після 63-річної перерви

залунали дзвони пам'ятки 11 століття Михайлівського Золотоверхого собору в Києві. На ще недобудованій дзвіниці Трапезної церкви монастиря у суботу встановили два дзвони вагою 4 і 8 тонн (кажуть, останній — єдиний вилитий в Україні дзвін такої ваги). Плановано, що всі 26 дзвонів будуть встановлені до Дня Києва — 31 травня. А реставрацію усього Михайлівського Золотоверхого собору разом з монастирськими готелями та гуртожитками для семінаристів мають закінчити до величної дати — 2000-ліття Різдва Христового.

На Масляну гуляй, та про піст не забувай

Улюблені свята

Минулої неділі столиця купалася в сонячній розкоші ранньої весни та дуже веселого давньослов'янського свята — Масляної. Цей тиждень — останній перед Великим постом. Перший день Масляної має дуже смачну назву «ніжкові заговини», адже за стародавнім звичаєм цього дня готували холодець із свинячих ніжок. Взагалі до посту переходили поступово: Масляний передували всеїдний, потім строкатий та мішаний тижні. А саму Масляну ще називали сирною.

Невідомо як де, а от у столичному Голосіївському парку почесне місце офіційної страви дня посіли шашлики. Втім, киян це зовсім не засмутило, й вони весело і жваво проводжали зиму, а скоріше за все — зустрічали весну під хрумкіт ароматних млинців, пирогів, пампушок, ватрушок й іншою різноманітною випічкою. Дорослі пили переважно пиво, а малеча — в перервах між катанням на качелях та поні — кока-колу. Між іншим, наші предки в таких випадках віддавали перевагу квасу та медовусі. Однак млинці, схоже, користувалися популярністю в усі часи.

Аліса РОМАНОВА.

Олімпійський кур'єр

Хокей. Матч за перше-друге місця. Чехія — Росія. 1:0 (Петер Свобода, 48). Матч за третє-четверте місця. Фінляндія — Канада. 3:2.

Лижні перегони. Чоловіки. 50 км (довільний стиль). Бьорн Делі (Норвегія).

Біатлон. Чоловіки. Естафета. 4х7,5 км. Німеччина.

Бобслей. Четвірки. Німеччина-2.

Гірські лижі. Чоловіки. Слалом. Ганс-Пітер Бураас (Норвегія).

Шорт-трек. Чоловіки. 500 м. Такафумі Нісітані (Японія). 1000 м. Кім Дон Сун (Корея).

Фігурне катання. Жінки. Тара Ліпінські (США).

Було розіграно 68 комплектів нагород. Перелік країн, які здобули медалі:

1. Німеччина — 12 золотих, 9 срібних, 8 бронзових нагород; 2. Норвегія (10, 10, 5). 3. Росія (9, 6, 3). 4. Канада (6, 5, 4). 5. США (6, 3, 4). 6. Нідерланди (5, 4, 2). 7. Японія (5, 1, 4). 8. Австрія (3, 5, 9). 9. Корея (3, 1, 2). 10. Італія (2, 6, 2). 11. Фінляндія (2, 4, 6). 12. Швейцарія (2, 2, 3). 13. Франція (2, 1, 5). 14. Чехія (1, 1, 1). 15. Болгарія (1, 0, 0). 16. Китай (0, 6, 2). 17. Швеція (0, 2, 1). 18—19. Данія (0, 1, 0), Україна (0, 1, 0). 20—21. Білорусь (0, 0, 2), Казахстан (0, 0, 2). 22—24. Австралія (0, 0, 1), Бельгія (0, 0, 1), Великобританія (0, 0, 1).

Малий чемпіонат світу в Києві

Минулих п'ятниці та суботи в Палаці спорту відбувся IV міжнародний турнір з вільної боротьби, присвячений видатним українським борцям — чемпіонам Європи, світу, Олімпійських ігор. До Києва зібралися провідні борці з 17 країн.

Турнір пройшов на високому рівні. За відсутності ідейного натхненника цих змагань, президента Асоціації боротьби України Бориса Савлохова (його прооперовано) чудові організаторські здібності продемонстрували його брати — Тимур і Руслан. А багато їхніх учнів показали клас на килимі.

Заповнені трибуни головної критої арени країни тепло вітали переможців. Ними стали:

54 кг. Намік Абдулаєв (Азербайджан). **58 кг.** Муса Сайдулатов (Україна). **63 кг.** Серафим Барзаков (Болгарія). **69 кг.** Заза Зазіров (Україна). Це його четверта перемога поспіль. **76 кг.** Руслан Хінчагов (Узбекистан). **85 кг.** Давид Бічінашвілі (Україна). **97 кг.** Вадим Тосоєв (Україна). **130 кг.** Олексій Медведєв (Білорусь).

***

Футбол. Київське «Динамо» в Ізраїлі другим складом обіграло інший київський клуб — ЦСКА — 2:1. Обидва м'ячі у переможців забив Володимир Маковський.

Чемпіонат Італії. Серія А. «Фіорентина» (Флоренція) — Ювентус» (Турин). 3:0.

Водне поло. Сьогодні в Києві, у Палаці водних видів спорту, що на Ленінградській площі, розпочнуться поєдинки третього туру відкритого чемпіонату України. Лідирують у цих змаганнях «Азов» (Маріуполь), збірна Севастополя та динамівці Львова. Окрім цих колективів, суперечку на київській воді поведуть: «Динамо» (Київ), «Пріор» (Мінськ), «Локомотив» (Харків), ЛДУФК (Львів). 25, 26 і 27 лютого початок змагань о 10.00, 28-го — о 18.00, 1 березня — о 15.00.

Баскетбол. Чемпіонат України. Жінки. «Динамо» (Київ) — «ТІМ—СКУФ» (Київ). 48:66.

Кубок «Віжибу» – «Барва»

700 пляшок вина — динамівцям Києва

Саме такий приз вручить киянам у разі їх перемоги в Лізі чемпіонів один із спонсорів нинішнього турніру президент спільного україно-англійсько-угорського підприємства «Віжибу» Юрій Гецко. Вино, однойменне з назвою фірми, виготовлене з кращих європейських сортів винограду. Зрозуміло, у торговій мережі його не знайдеш. Так само, як і решту продукції СП. А це — кубки та медалі, спортивна атрибутика, сувеніри, поліграфічні вироби, прапори з символікою тощо. Все назване виготовлене і своїми силами, і спільно з партнерами з Англії, Франції, Італії, Німеччини, Угорщини, США. До речі, спеціальні кубки та медалі, різні призи, що вручали торішнім призерам чемпіонату України, були запропоновані фірмою «Віжибу». Прапори Федерації футболу України, що майорять на стадіонах країни, — теж витвір рук умільців з СП. Для олімпійців, які були в Нагано, підприємство виготовило вимпели, брелки, мініліхтарики та інші сувеніри. «Віжибу» готове розробити стильний дизайн для будь-якого колективу, як, приміром, здійснили для футболістів полтавської «Ворскли» (від вимпелів, шарфів для болільників до фірмових бланків, сувенірних авторучок, візиток) або відомого санаторію «Карпати» (фарфорові вази, склянки, тарілки з візерунками тощо).

Зрозуміло, кубки та медалі, сувеніри, що вручатимуться призерам нинішнього турніру, теж виготовлені фірмою «Віжибу».

А центральними матчами чергового туру в ньому стали поєдинки ФК «Львів» і берегівського «Лінета», кіровоградської «Зірки» та житомирського «Полісся». У разі перемоги перших вони автоматично здобували путівки у чвертьфінал. Так і сталося. У напруженій грі прикарпатц виграли у господарів (1:0), а кіровоградці у Мукачевому перегради «Полісся» — 2:0.

В інших підгрупах лідирують СК «Миколаїв», «Верховина» (Ужгород) та ризька «Даугава», у яких по чотири очки. У чвертьфінал виходять по дві команди з 4 підгруп. Отже, шанси на одну путівку зберігають ще, принаймні, 7 клубів.

Микола ГОРВАТ.

Закарпатська область.

Голос України

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

В.о. головного редактора А. ГОРЛОВ.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс—224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44. Телефакс — 449-85-62.

E-mail: sekret@golos.relc.com

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 256023.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Зам. 0311035.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0